

ROSKILDE STIFT - 2023

STIFTSÅRBOG

**En ny vision
for ROSKILDE
STIFT er sået**
Nu håber vi, at alle
får den til at vokse

Kirke i vor tid
En sjælesørgerisk
kirke

Store bededag
Hvorfor har vi
helligdage?

**Landemode-
gudstjeneste**
Fem provster
kreeres

På vej
Teologisk
voksenundervisning

– Indhold –

4
Biskoppen har ordet
Gamle dage vender ikke tilbage

6
Strategipapiret
Fra vision og mission til
"Sjælesorgens Kirke"
Kirke i vor tid
Stiftsrådets strategi

10
**"Sjælesorgens kirke
– en beskrivelse"**

12
Arbejd videre sammen med os

18
**Teologisk voksenundervisning
på vej**
ved Birgit O'Sullivan, teologisk
stiftskonsulent

20
Tag ordene i munden
– om strategipapiret.
ved Hans Raun Iversen,
lektor emeritus

22
Årets gang

24
Provstiernes år – 2023

30
De tre nye provster i 2023
Stefan Lamhauge Hansen
Marianne Lekven Agerholm
Sofie Frost Bondorf

34
**Teglsten murer
magt og ånd sammen**
Landemodegudstjeneste og
kreering af 5 nye provster.

36
Roskilde Stifts Netværk
Netværk af migrantpræster
Homiletisk Netværk
Netværk for kristen spiritualitet
Gerontologisk Netværk
Specialpædagogisk Netværk

41
**Nyhed: Tilbud om
Gudstjenesterefleksion**

42

Helligdagen er til for menneskets skyld
ved Helle Brink, sognepræst

44

"Skal jeg gi' op og lade stå til?"
Skabelsesgudstjeneste i
Domkirken med fokus på håb.
Prædikenuddrag ved biskoppen

46

**Aktiv DØDShjælp,
Aktiv LIVShjælp**
Tema for nytårskur '24.
Prædikenuddrag ved biskoppen

48

Menighedsrådsvalg '24
ved Bodil Therkelsen,
stiftsradsformand

50

**Hvem skal have Palladius-
priserne i 2024**
Sidste frist for indstilling er
den 15. februar

52

Nyt våbenskjold
Roskilde Stift har fået et
nyt våbenskjold

54

**Ansættelser, afsked og
ordinationer 2023**

56

Roskilde Provstier i tal – 2023

58

Roskilde Stift i tal – 2023

59

Brug konsulenterne
Hvis I mangler kyndig vejledning

Udgiver:
Roskilde Stift,
Stændertorvet 3A,
4000 Roskilde
+45 4638 1920
www.roskildestift.dk

Ansv. redaktør Helle Brink: hebr@km.dk
Redaktion: Birgit O'Sullivan, Søren Møller
Lagoni (fotos)
Design & layout: Itkin grafisk | itkin.dk
Illustrationer fra provstikort: Emma Sivell

Tryk: StiboComplete
SoMe: Følg os på Instagram, Facebook og LinkedIn
Årbogen udsendes på vegne af stiftet og biskoppen

Biskoppen har ordet

Gamle dage vender ikke tilbage. Ordene faldt forleden aften i en samtale med en lokal fisker. Vi befinder os i en overgangstid. Det gælder både, hvad angår kystfiskeri og verdenspolitik.

En tid der splitter

Fiskeren har nok ret. To krige ryster Europa. De har både skabt samling og skabt splittelse. Krigene vil ændre Europas stilling på verdensplan. Hvad det kommer til at betyde for os som europæere er ikke til at vide, men vi har før set riger og forbund styrte sammen. Lad os håbe, at vi finder os selv og finder fodfæste i en tid, der optræder menneskefjendsk.

Nytestamentlige velsignelser

Alligevel skal vi huske at tælle velsignelserne. I år udkom en ny bog om Romerbrevet, en kommentarbog på 650 sider skrevet af en professor emeritus i nytestamentlig eksegesis. Også i år blev en valgmenighedspræst gjort til dr. theol. i Det Nye Testamente, da han havde forsvaret sin afhandling om Johannesbrevene. Og vi fik af en lektor emeritus en kritisk kommentar til brug af bibelske tekster ved dåben. Det er godt, at engagementet i at studere og udforske kristendommens kilder fortsat lever, også som i disse

tre tilfælde hos kyndige, der ikke længere har deres daglige gang på universitetet. Bibelstudier foregår heldigvis alle vegne.

Læs og læs højt

Og til dem, der måske vil indvende, at det vel ikke er det vigtigste, der er at sige om året, der er gået, vil svaret være, at jeg synes, det er værd at kippe med flaget for dem, der holder bibellæsning og -studium levende og frisk. Kristendommen er en læse-re-

ligion, altså en tro der bygger på, at vi læser og også læser højt af Skriften og lytter til det læste. Kristendommen er ikke en ånd, der flagrer og sværmer frit omkring uden mål og mening. Udgangspunktet er troens fordybelse. Læsning og den bibelske fortælling er fortsat vigtigt. Og det hører da også som bekendt fortsat med til præsteløftet at studere de bibelske skrifter. For troen kommer af det, der høres og det, der høres, kommer i kraft af Kristi Ord.

Vores plads i historien

I år er Grundtvigsk Forums 125 års jubilæumsår. Med Grundtvig bliver vi mindet om, at det er vigtigt at læse gamle kilder i den ånd, der forstår kirken som historisk. Altså, det er dagen i dag, som vi lever og forstår ud fra. Men der har også været nogen her før os. Vi står på skuldrene af historiens mange lag af fortolkninger. Fortidens mennesker har gennem arbejde og strid og møje videregivet fortællinger og viden og samfundsindretninger til os, der er her i dag. Og en dag er det os der bliver afløst af nye generationer, hvor vores historier gives videre. Tænk f.eks. på Jyske Lov fra 1241: "Med lov skal land bygges". Snart 800 år efter er vi enige om, at ordene fortsat holder. Mennesker, der har blik for historien før os, og som ved, at der kommer en tid efter os, er måske mindre selvoptagede, for de kender deres plads i historien og i evigheden.

Uddannelse og samfundsdannelse

I år er der også sket det, at Christiansborg har stillet krav om, at vi forkorter en række af de lange humanistiske uddannelser. Har vi ikke brug for dem længere? Hvad er det for en kultur, der kan overleve uden den brede dannelse?

Man får lyst til at nævne, at Winston Churchill fik Nobelprisen i litteratur – og Grundtvig i et lille skrift "Statsmæssig Oplysning" skriver om statens tarv. Grundtvig var i øvrigt også aktiv deltager i Den Grundlovgivende Rigsforsamling i 1840'erne, der foregik i Det gule Palæ på Stændertorvet i Roskilde.

En hjerteløs højhastighedsverden

Med fiskerens ord er gamle dage på vej til glemsel på mindernes kirkegårde. Noget så eksistentielt vigtigt og følsomt som aktiv dødshjælp bliver nu behandlet i et udvalg uden om Etisk Råd. Det er tankevækkende. Mon det er sandt, at vi lever i et hjerteløst højhastighedsamfund? Måske skal vi her trække et gammelt citat af en af sociologiens grundlæggere, Max Weber, frem. Weber frygtede, at vi ville ende som fagfolk uden sjæl og nydelsesmennesker uden hjerte.

Strategien værner om troens sag

På denne baggrund er jeg ekstra glad for, at vi nu kan præsentere Roskilde Stiftsråds arbejde med strategi og visioner. I dette arbejde har et af omdrejningspunkterne været at understøtte en kirke, der værner om troen som skænket af Ånden. En kirke, der værner om troens sag, dvs. værner os imod stundesløs adspredelse og

sværmeri. Overskriften er "Sjælesorgens Kirke". Den sjælesørgeriske kirke er en kirke, der på grundlag af troens kilder giver os næring. Trods vores spaltede væren i verden, er vi et menneske elsket af Gud. Det er Ordet om dette, vi skal gøre levende. Det er vores opgave som menighedsråd, ansat og præst.

Bøn trods bededagskrisen

Og så til sidst vil jeg ikke undlade at nævne store bededag og store bededagskrisen. Året 2023 blev det år, hvor vi mistede store bededag som en fælles helligdag og fridag. Dagen står stadig nævnt i vores salmebog og alterbog. Flere overvejer nu, hvordan vi fortsat kan markere dagen på en meningsfuld måde. Under alle omstændigheder skal fjernelse af bededag som officiel helligdag ikke afholde os fra at bede til Gud. Bede for hinanden, for os selv og for fred i verden:

Himmelske Far

Retled os i denne konfliktfyldte verden.

Vær med os, når vi rammes af smerte og sorg,

når vi mister modet,

når det bliver mørkt i os.

Herre Kristus,

hjælp os at følge i det spor, du har banet

gennem frygt og bekymring og død.

Lad lys og kraft fra dig fylde vore hjerter,

forny vort håb og vort liv,

så vi bliver til glæde og støtte for hinanden.

Fra bøn 86 i Den Danske Salmebog

Fra vision og mission til “Sjælesorgens Kirke”

Stiftets mission

Mission betyder en opgave, man er sendt ud med. Vores opgave som folkekirke i Roskilde Stift er at forkyn- de evangeliet. Evangeliet er det glædelige budskab om Je- sus Kristus som Guds søn og verdens frelser. Evangeliet kommer af glæde, det kommer med glæde og er til glæde for mennesker.

Vi søger at skabe forbindelse mellem liv og tro i såvel glæde som sorg, i hverdagen og til højtid. Mission sker med ord og handling i kirken og uden for kirkerummet.

Vi er synlige, og vi engagerer os i samfundet lokalt, regio- nalt, nationalt og internationalt.

Stiftets vision

Vi vil være en kirke, der favner det enkelte menneske med alt, hvad livet rummer. Det kalder vi en ”Sjælesorgens Kirke”. Ordet ”sjælesorg” kommer af det tyske ”Seel- sorge”, som betyder ”at sørge for sjælen”. Sjælesorg be- tyder omsorg for det hele menneske, altså sjæleomsorg. I Roskilde stift ønsker vi at være en sjælesørgerisk kirke for alle, også for dem, som ikke er kirkevante eller med- lemmer.

I ”Sjælesorgens Kirke” er vi medvandrere og budbringere om Kristus. Vi drager omsorg for hinandens liv gennem f.eks. ord, musik og undervisning. Det sker i en treklang af forkyndelse, diakoni og fællesskab.

For at opfylde vores mission og vision må vi som kirke være i konstant bevægelse på vores kristne fundament.

Som kirke i vor tid prioriterer vi:

- **At bære vidnesbyrd**

I ord og handling forkyn- der vi det kristne håb

- **Mission / Livstydning**

Kirken møder den enkelte og samfundet med henblik på at skabe en forståelse af vores liv og eksistens i lyset af kristendommen

- **Diakoni og fællesskab**

Vi favner og inkluderer mennesker

- **Børn & Unge**

Vi underviser og arbejder sammen med børn og unge

- **Læring**

Kirke, teologi og kristendom i hverdagen prioriteres i form af tilbud om teologisk voksenundervisning og anden uddannelse for menighedsrådsmedlemmer, an- satte, præster og alle andre interesserede. Præster skal have mulighed for og forventes at fordybe sig teologisk

- **Arbejdsmiljø**

Ordentlighed, tillid og tydelig ledelse anser vi som grundpiller for en sund arbejdskultur

- **Sammenhængskraft**

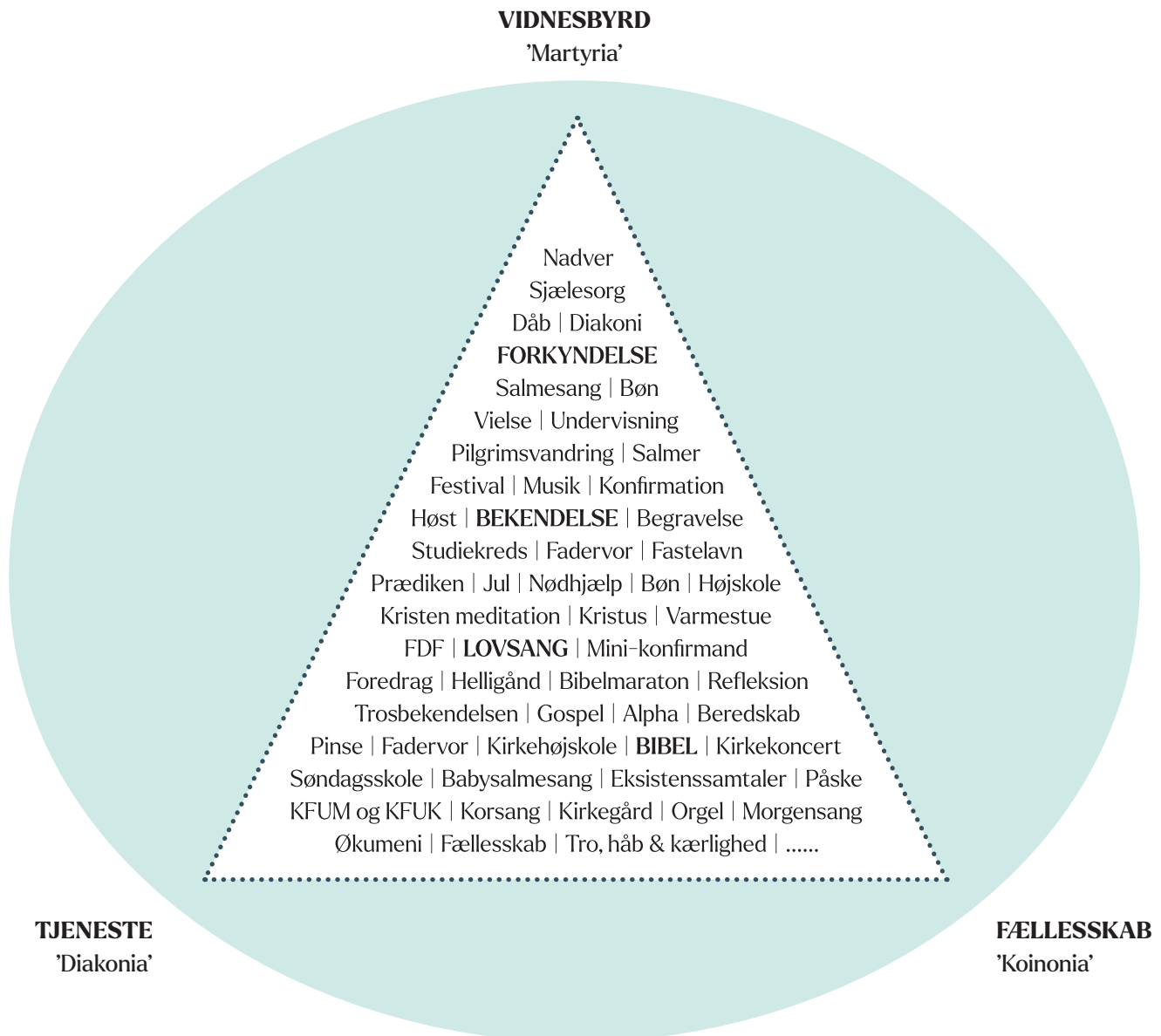
Vi samarbejder på tværs mellem små og store sogne, så alle kan få øje på, at vi sammen har muligheder og brug for hinanden i ét sammenhængende stift

Kirke i vor tid

”Sjælesorgens Kirke”

En treenighed af Kristusvidnesbyrd, Tjeneste & Fællesskab

Omsorg for sjælen præger alle sider af kirken. En medlevende kirke for hele mennesket i glæde og i sorg, til hverdag og til højtid.

Stiftsrådets strategi

Stiftsrådet ønsker at bidrage til stiftets vision ved i alle tiltag og projekter at efterspørge og fremme, at de er:

- **Båret af kristendom**

Det påhviler menighedsråd at virke for gode vilkår for evangeliets forkyndelse

- **Økonomisk ansvarlige**

Kirkeskattemidler anvendes ansvarligt

- **Med blik for bæredygtighed**

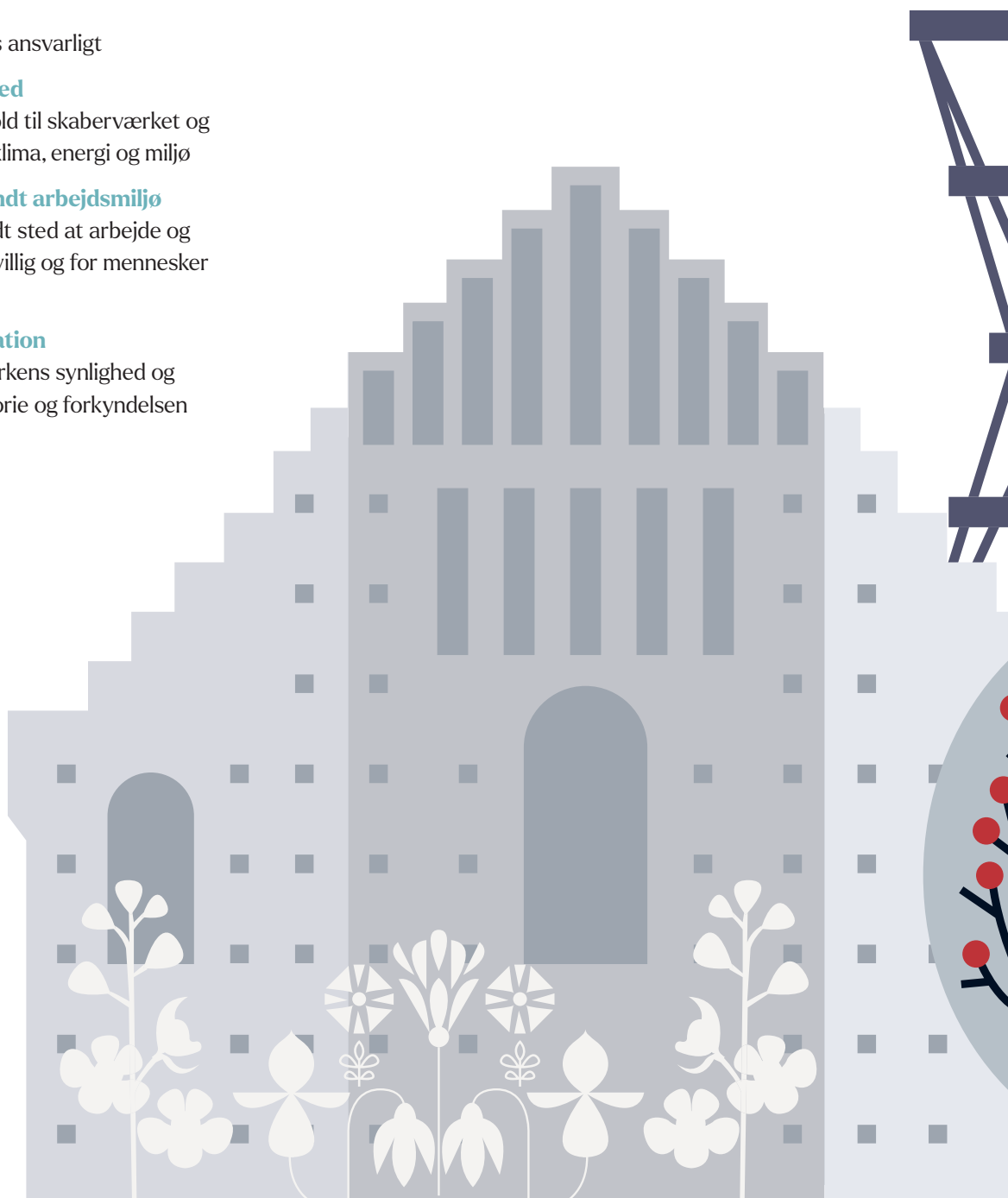
Det gælder teologisk i forhold til skaberværket og i bred forstand i forhold til klima, energi og miljø

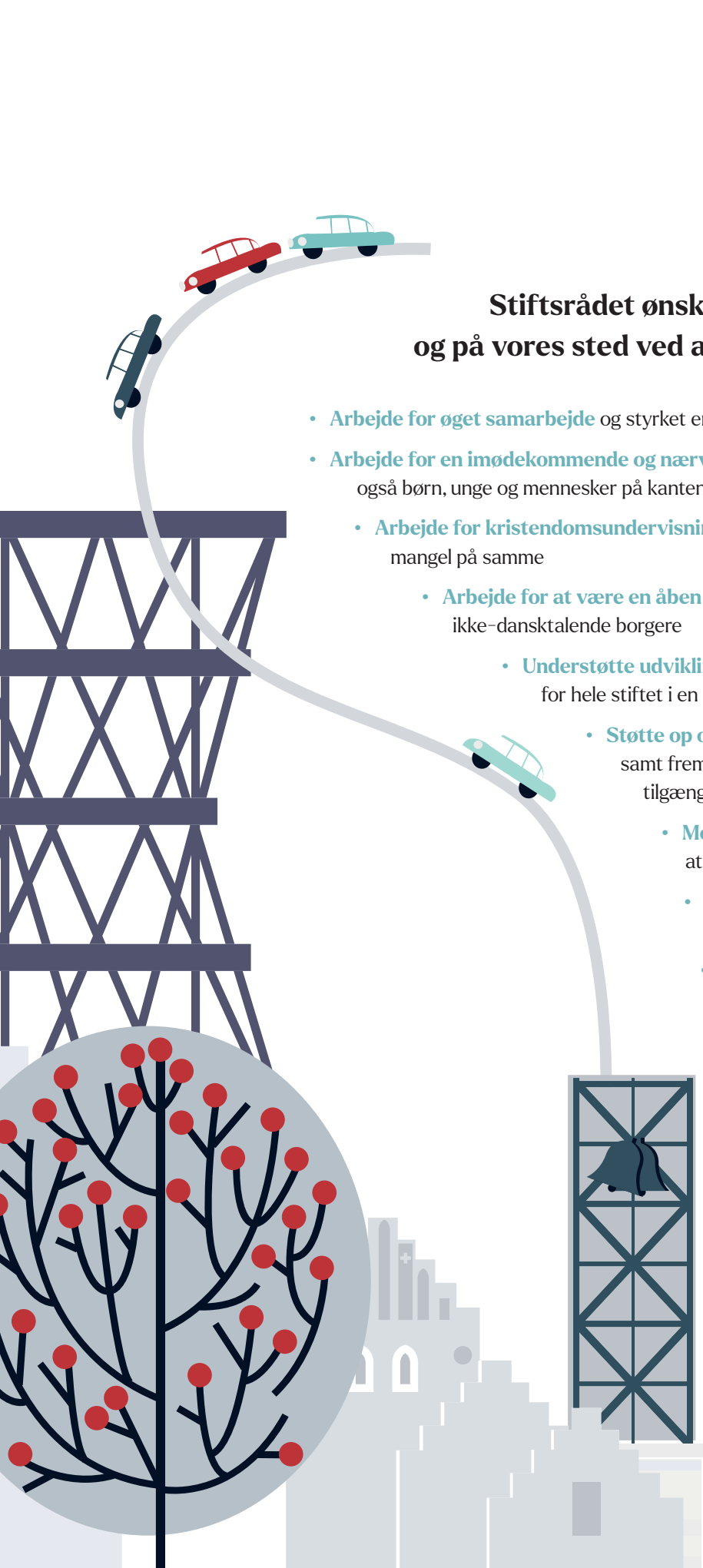
- **Understøttende for et sundt arbejdsmiljø**

Folkekirken bør være et godt sted at arbejde og mødes som ansat, valgt, frivillig og for mennesker at komme i

- **Med tanke på kommunikation**

Kommunikation bør sikre kirkens synlighed og formidling af den gode historie og forkyndelsen

An illustration on the left side of the page features a winding grey road that starts at the top left, curves around a dark grey church steeple, and then curves down towards a stylized tree with red berries at the bottom left. Three cars are on the road: a red car, a teal car, and a dark grey car. The background is white.

Stiftsrådet ønsker at understøtte kirken i vor tid og på vores sted ved at:

- **Arbejde for øget samarbejde** og styrket erfaringsudveksling mellem sogne, provstier og stift
- **Arbejde for en imødekommende og nærværende kirke** for alle som søger den, herunder også børn, unge og mennesker på kanten af samfundet
- **Arbejde for kristendomsundervisning** for alle uanset deres tilknytning til kirken eller mangel på samme
 - **Arbejde for at være en åben kirke**, også for migranter, gæster og ikke-dansktalende borgere
 - **Understøtte udvikling og afprøvning af nye initiativer** til inspiration for hele stiftet i en imødekommende og tillidsfuld kultur
 - **Støtte op om diakonale aktiviteter i stiftets kirker** samt fremme arbejde med kirkens kerneydelser og sikre tilgængelighed for alle
 - **Medvirke til at gøre det attraktivt og meningsfuldt** at sidde i et menighedsråd, provstiudvalg og stiftsråd
 - **Tage aktivt del i beslutninger og løsninger** af opgaver på landsplan
 - **Understøtte folkekirkens grønne omstilling** i stiftet, provstierne og sognene
 - **Understøtte de kollegiale fora og efteruddannelse** for præster og provster

”Sjælesorgens Kirke” – en beskrivelse

Af biskop Ulla Thorbjørn Hansen

Det er ikke let at finde en betegnelse som i alle dele kan sammenfatte kirkens opgave. Her vil jeg imidlertid pege på ”Sjælesorgens Kirke” – eller ”Den sjælesørgeriske kirke”, når det gælder om at grundfæste og være med til at forny dagens folkekirke.

”Sjælesorgens Kirke” er en hjertesag for mig. Ordet sjælesorg kommer af det tyske ‘Seelsorge’, ‘at sørge for sjælen’, det vil sige ‘omsorg for sjælen’. Det er kirkens hjælpende og trøstende indsats for mennesker.

Sjælesorg i kirkens liv og færden

Traditionelt bruges ordet ‘sjælesorg’ om en samtale med en præst, et erfarent medmenneske, som lytter og tager sin samtalepartner alvorligt. Men sjælesorg handler ikke kun om sorg, men om alle eksistentielle emner, vi kan møde lige fra ensomhed og fællesskab, identitetskrise og selvværd til tro og tvivl, konflikter og livsmod. Når jeg taler om en ”Sjælesorgens Kirke”, så er det en medlevende kirke for hele mennesket i glæde og i sorg, til hverdag og til højtide. Det er en grundfæstet kirke med dybe rødder. Samtidig er det en kirke, der er i bevægelse og løbende

forny sig. Måske kan man kalde sjælesorg for kirkens livsyttring.

En treenighed af Vidnesbyrd, Tjeneste & Fællesskab

Kirken har tre teologiske grunddimensioner. Alle tre er nødvendige på samme måde som de tre ben på en trebenet malkeskammel: Kristusvidnesbyrdet (martyria), tjenesten (diakoni) og fællesskabet (koinonia). Mangler det ene ben, så vælter skamlen – eller kirken. Midt i trekanten har vi alt fra bibel og salmer til pilgrimsvandring og teologisk voksenundervisning. Tegner vi en cirkel rundt om trekanten og kalder det hele ”Sjælesorgens Kirke”, så er det med til at understrege, at sjælesorg er en dimension, som må præge alle sider af kirken. Det sjælesørgeriske sigte skal være til stede i prædikener, diakoni, musik og undervisning, men også i den måde, vi rent praktisk er kirke på.

Folkekirken skal gerne opleves som relevant og meningsfuld i dagligdagen – også for dem, som ikke er kirkevanter. Derfor skal vi ikke bare tale om sjælesorg – men være sjælesørgere. Sjælesorg handler i denne betydning om at

knytte forbindelse mellem vores liv og den treenige Gud i alle dele af kirkelivet. Dette perspektiv findes også i den klassiske sjælesorgsforståelse, som lægger vægt på at knytte det sjælesørgeriske perspektiv til alle de forskellige former, som kirkelivet udfolder sig i (den generelle sjælesorg). Derved undgår man et ensidigt fokus på individuel omsorg (den specielle sjælesorg), som der selvsagt også er behov for. Den individuelle sjælesorg kan blot ikke stå alene.

Når ordet sjælesorg er egnet for et sådant samlet perspektiv, skyldes det også, at brugen af "sjæl" i denne sammenhæng opfanger hele menneskelivet og dets mange konkrete udfordringer. I 1. Mosebog 2,7 hedder det, at "mennesket blev et levende væsen" (på hebraisk nephesh, som også kan oversættes med "sjæl"), da "Gud blæste livsånde i menneskers næsebor". Det er dét af Gud skabte gode liv i mennesker, vi som kirke skal værne om. Det handler om, at mennesker skal have at vide og erfare, at ingen af os lever for sig selv og dør for sig selv – for uanset hvad, er vi i Guds hænder, ja, i sjælesørgeren fra det højes favn, sagt med ord af Grundtvig i salmen "Talsmand, som på jorderige": "Sjælesørger fra det høje, hold med os et vågent øje, vogt de små for falk og høg! Væk de dorske, styrk de svage, tugt de trygge, trøst de spage, gør os daglig husbesøg!" (Den Danske Salmebog nr. 294 v. 3).

Luthers sjælesorgs-bevægelse

Martin Luther spurgte: "Hvordan får jeg en nådig Gud?". Det spørgsmål indledte en reformation af kirken, og resulterede i en frigørende sjælesorg for mennesket og kirken.

Ja, den lutherske reformation kan ses som en eneste stor sjælesorgsbevægelse. Den begyndte for at fremme en sand og frigørende sjælesorg for mennesket bundet i samvittighedsnød og kristelig uforstand.

Luther kunne derfor også bruge betegnelsen "sjælesørger" som overskrift over præstens mange opgaver. Teologien har taget denne omfattende forståelse af sjælesorgen til sig gennem de sidste 20-30 år.

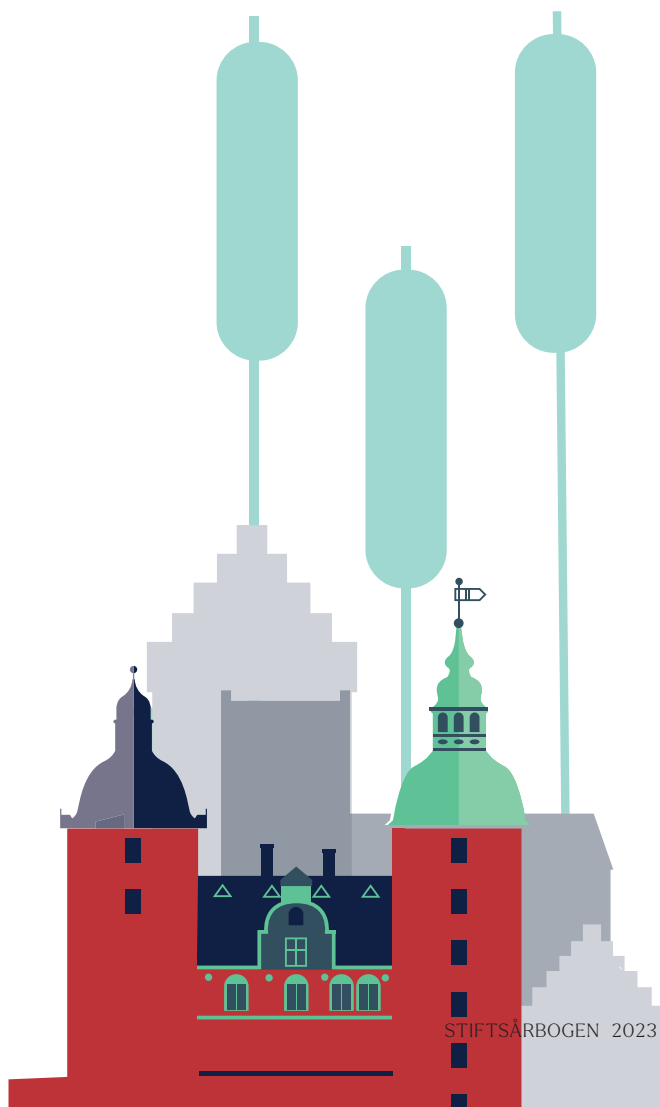
I én af mange fagbøger, som understreger dette, "Seel-sorgliche Kirche im 21. Jahrhundert", slås det fast, at "Sjælesorgens Kirke" fastholder den sjælesørgeriske

dimension i hele kirkens virke (forkyndelse, diakoni, fællesskab, ungdomsarbejde, kirkelige handlinger, ledelse osv.).

Denne sjælesørgeriske dimension bør gennemsyre alt det, vi gør og står for som kirke. Det er en grundtone af indlevende forståelse, der samtidig ikke er bange for at tage livtag med det ubehagelige eller provokerende.

Folkekirken i bevægelse med et klart fundament

"Sjælesorgens Kirke" hviler på det reformatoriske slagord, om at kirken altid skal reformeres. Vores folkekirke bør til alle tider være en levende og åben kirke i bevægelse samtidig med, at det sker på vores kristne fundament.

Arbejd videre sammen med os

Et strategipapir har set dagens lys. Papiret er resultatet af mange møder og drøftelser i stiftsrådet med provsterne, provstiudvalgene og andre interessenter. Men en ting er et strategipapir. En anden er, hvordan kan stiftsrådets strategipapir blive til gavn lokalt?

Til foråret drager biskop og stiftsrådsformand på turné samt enkelte stiftsrådsmedlemmer. De besøger alle tolv provstier med afsæt i strategipapiret. Ud over en præsentation af strategien, vil der være workshops og fælles drøftelser.

Forhåbentlig vil alle tænke med på visionernes perspektiver på menighedsrådsmøder og ved stormøderne i provstierne og alle mulige andre steder.

Der er også håb om, at strategiarbejdet vil være med til at skabe opmærksomhed og interesse for menighedsrådets lokale arbejde i forbindelse med menighedsrådsvalget i '24.

Arbejdet er kun lige begyndt!

”

Er der noget du savner?

Folkekirken i Roskilde Stift

Strategipapir 2023

Strategien er resultatet af en strategiproces med stiftsrådet, biskop og provster i 2022-23. Den vil blive evalueret i efteråret 2025.

Stiftsadministrationen
Den danske folkekirke er opdelt i 10 stifter.

Hovedopgaverne for en stiftsmyndighed er juridisk tilsyn med menighedsråd og provstiudvalg samt sagsbehandling af ansøgninger om tilladelse til bygningsarbejder. Stiftsadministrationen bistår biskop og stiftsmyndighed i udførelse af forvaltningsopgaver.

Biskoppen

Ulla Thorbjørn Hansen tiltrådte stillingen som biskop i Roskilde Stift den 1. september 2022.

Biskoppens embede omfatter:

- Tilsyn med præster, menighedsråd og provstiudvalg samt klageinstans
- Sikring af den nødvendige kirkelige betjening ved fordeling af præstestillinger
- Ansvar for præsteres løn og godtgørelser samt tjenestebelønninger, hvor stiftet inddrages
- Klageinstans i sager om medlemskab af folkekirken og kirkeretsbrud
- Ansvar for Folkekirken Lønnings Service (FLOS)
- Ansvar for kirkefunktionærers løn- og ansættelsesforhold, hvor stiftet skal inddrages ved lønforhandling og sager om uansøgt afsked

Biskoppen har desuden ansvar for at:

- Løse større kirkelige opgaver i stiftet
- Intern og ekstern kommunikation i stiftet og til det øvrige samfund

Stiftsadministrationen finansieres af fællesfonden og modtager derudover tilskud fra staten i forbindelse med aflønning af stiftets præster.

Roskilde Stift

Roskilde Stift har 12 provstier, 213 sogne, 230 menigheder og 289 præstestillinger. I stiftet er der 749.705 indbyggere hvoraf 568.549 (75,8 %) er medlem af Folkekirken.¹

Roskilde Stift har eksisteret som selvstændigt stift siden 1. januar 1922.

Roskilde stiftsråd

Stiftsrådet har eksisteret siden 2009 og består af biskoppen, dampprovsten, en repræsentant for provsterne, 3 repræsentanter for præsterne samt et lagt medlem fra hvert provsti. I alt 18 medlemmer.

Der er valg hvert fjerde år. Det nuværende stiftsråd sidder fra 1. november 2021 til 31. oktober 2025.

Det bindende stiftsbidrag må max. udgøre 7%. Stiftsbidraget for 2023 udgør dkr. 5.055.843 (0,6%) og for 2024 dkr. 3.588.381 (0,4%).

Stiftsrådet støttes administrativt af stiftsadministrationen.

Stiftsrådet har som kerneopgave på vegne af menighedsrådene at bestyre forvaltningen af stiftsmyndigheder. Herunder fastsætter stiftsrådet politik for udlån af stiftsmidlerne til de lokale kirkeskasser. Stiftsrådet kan udskrive bindende stiftsbidrag fra kirkeskasserne til aktiviteter i stiftet.

Det bindende stiftsbidrag er således stiftsrådets dispositionsbeløb til støtte og udvikling af det kirkelige liv i stiftet og kan anvendes til opgaver inden for kommunikation, formidling af kristendom samt udvikling af projekter inden for undervisning, medier, kirkemusik og lignende.

Folkekirken er relevant i samfundet

I strategien vedkender vi os vores kristne ståsted. Vi fastholder og udvikler sammenhængskraften, helhedsbilledet og fællesskabstanken. For vi er en sammenhængende mekanisme fra menighedsråd over provstiudvalg til stiftsrådet og omvendt.

Strategiprocessen har været en helt vild fantastisk proces. Vi har holdt ekstra visionsdage, og vi har brugt masser af fritidstimer sammen. Vi har virkelig forsøgt at skabe et fremtidspapir på baggrund af en ny biskops visioner fra valgkampen sammen med et interesseret og fremadskuende råd. Det har virkelig rykket mig at mærke den enorme kraft og rådets lyst til at have ejerskab til processen og indholdet. Vi er meget parate til at brede det ud.

”Sjælesorgens kirke” ligger implicit i tiden. I min dagligdag og arbejdsliv fylder børn og unge rigtigt meget. Sårbarhed og udsathed, angst og dårlig trivsel er virkelig mange menneskers dagligdag. Vi lever i en tid, hvor der er meget åndelig søgen. Gå med, lyt og læg øre til. Hold kirkedøren åben, drik kaffe og spis sammen og brug hinandens fællesskab.

Strategipapiret kan bruges som afsæt for menighedsrådsvalget ’24. Jeg håber, at det kan inspirere og synliggøre baggrunde og aktiviteter, som kan motivere de kommende generationer til at tage en tørn med menighedsrådsarbejdet. Kommende menighedsrådsmedlemmer, tror jeg, vil gerne forholde sig til, at vi som en del af folkekirken har opmærksomhed på, at vi er kristne, at vi bærer mission og livstydning med os ved at lytte og møde den enkelte, at skabe rammer for diakoni, for at være i kontakt med andre trosretninger, at tænke ordentlighed ind i samarbejder på alle leder og så at vedkende os vores kristne forpligtelse på gudstjeneste, undervisning, dåb og nadver.

Vi skal kende vores lokale sogn, så vi kan samtale med vores sognebørn om kirkens fortsatte vækst. Lige så vigtigt er det, at man som menighedsråd forstår, at der er hjælp at hente fra provstiet, og sandelig også fra stiftsrådet. Stiftsrådet kan løfte de mere generelle opgaver ved at stille konsulenter og relevante konferencer og undervisning til rådighed. For folkekirken er relevant i samfundet!

Bodil Therkelsen

Medlem af Raklev menighedsråd

Formand for Roskilde stiftsråd

Hvordan hænger din kirkes måde at være kirke på sammen med punkterne?

I samklang, men ikke nødvendigvis i samme takt

Stiftsrådets arbejde med strategiprocessen har været og er fortsat et vigtigt arbejde. En proces der fortsætter med udvikling af rådets arbejde og samarbejde / inspiration til og med provstier og sogne.

Stiftets biskop, som tiltrådte 1. september 2022, har som mærkesager at udvikle "Sjælesorgens Kirke" og skabe et sundt og godt arbejdsmiljø for både ansatte, præster, menighedsråd og frivillige i Roskilde Stift. I arbejdet med strategiprocessen har disse emner været gennemgående temaer.

Sjælesorgens Kirke er en treenighed af: Kristusvidnesbyrd, tjeneste og fællesskab, der for mig som lægmedlem giver mening og reference til menighedsrådsløftet. Denne treenighed giver et fint afsæt til det daglige samarbejde på alle niveauer i folkekirken!

I hverdagen er det vigtigt, at der er omsorg i samarbejdet med de mange forskellige grupper. Samarbejdet bygger på kristne værdier, så det enkelte menneske oplever sig set,

accepteret og værdsat. Det gælder for både gæster, ansatte og frivillige.

Vigtige parametre i arbejdet i såvel stift og provstier som sogne er økonomisk ansvarlighed. Når vi ønsker et kirkeliv i udvikling, som rækker ud til samfundet, er det vigtigt at udvise økonomisk ansvarlighed, med et skarpt blik på bæredygtighed, så der udvises respekt for Guds skaberværk og kommende generationer.

Skal vi fortsat kunne have en levende kirke med dygtige ansatte, er et sundt og godt arbejdsmiljø et krav. Det påhviler derfor os alle at medvirke til den gode og saglige dialog på alle niveauer, hvor det at lytte til andre er en del af samværet. Ligeledes må det vægtes, at udvikling i en stor organisation som folkekirken og stiftet, sker i samklang; men ikke nødvendigvis i samme takt.

Sonja Andersen

Formand for Stensby menighedsråd
Medlem af Roskilde stiftsråd

Hvilket punkt i strategipapiret finder du allervigtigst?

Strategien handler om omsorg for mennesker – og *ikke* produktive mål

I stiftsrådet har vi ansvaret for at fastsætte og udskrive det bindende stiftsbidrag samt sikre, at disse midler bliver anvendt, så de fremmer kirkens liv og vækst. Stiftsrådets arbejde skal understøtte menighedsrådenes måde at have kirke på. Samtidig skal vi sikre, at den nye biskop kan fremlægge og udbrede sine visioner for Roskilde Stift. Dette sker blandt andet i stiftsrådets strategi inden for vores rammer.

Den nye strategi er formuleret af stiftsrådets lægmedlemmer og gejstlige, og derefter videreudviklet og tilpasset i en dialog med stiftets provster og provstiudvalg. I 2024 vil strategien blive fremlagt for stiftsrådets udvalg og menighedsråd.

Som erhvervsmand, med mange år bag mig i erhvervslivet, er det klart, at en strategi i en struktur som et stift er noget helt andet. Dels er det folkets kirke, dels er lokale vilkår og tilgange vidt forskellige. Dette handler om omsorg for det hele menneske og ikke produktive mål. Det har vi været ydmyge overfor. Målet er, at stiftsrådet, så vidt muligt, skal bidrage og understøtte det lokale arbejde i rammen af "Sjælesorgens Kirke".

Strategien betyder, at stiftsrådets understøttende arbejde vil tilstræbe, at det er båret af kristendom, er økonomisk ansvarligt, har blik for bæredygtighed, passer på skaberværket samt understøtter et sundt arbejdsmiljø. Sidst bør vi have tanke på kommunikation, så vi sikrer kirkens synlighed og formidler den gode historie om det glædelige budskab.

Henrik Danielsen

Medlem af Egebjerg menighedsråd

Medlem af provstiudvalget Odsherred Provsti og Roskilde stiftsråd

Skepsis gjort til skamme

Visioner og missioner er flygtige, ofte skrevet i sand. Efter et langt arbejdslivs mange visionsprojekter var jeg til en start meget skeptisk over for et strategiarbejde i stiftsregi.

Min skepsis er gjort til skamme: Strategien har ledt til det håndfaste resultat, at stiftsrådet i alle tiltag efterspørger og fremmer fem principper: båret af kristendom, økonomisk ansvarlighed, bæredygtighed, sundt arbejdsmiljø og forståelighed. De principper kan i sandhed bruges på alle niveauer i folkekirken.

"Sjælesorgens Kirke" er med treenigheden af vidnesbyrd, fællesskab og tjeneste den mest komplette beskrivelse af folkekirkens arbejde, som jeg har oplevet. Dette ideal, der vender tilbage til rødderne og den oprindelige mening af sjælesorg, giver os inspiration og indstilling til at skabe balance og retning i fremtidens folkekirke.

Til det kommende menighedsrådsvalg kan strategien – udmøntet i praksis vel og mærke – rykke os tættere sammen i Roskilde Stift, så vi understøtter hinanden på de forskellige niveauer fra menighedsråd over provsti til stift og tilbage igen.

Folkekirkens bekendelsesskrifter (symbolske bøger) er derudover anført. Det er faktisk meget interessant at læse dem og finde ud af, hvad vi egentligt tror på – og ikke, hvad vi tror, at vi tror på.

Mogens Slot Nielsen

Formand for Tune menighedsråd

Medlem af provstiudvalget Greve-Solrød Provsti og Roskilde stiftsråd

Kirke er ikke kun noget vi *har*, kirke er noget vi *er*

Strategien har 5 fokuspunkter, der kan bevidstgøre os i alle de beslutninger, vi tager; skaber beslutningen kirke, er den økonomisk holdbar, giver den godt arbejdsmiljø, er der tænkt på bæredygtigheden i tiltaget, og er kommunikation og formidling tænkt ind? Disse fem punkter kan bruges på såvel stifts-, som provsti- og sogneniveau, og for stiftsrådet læner de fem punkter sig op ad den vigtige liste over prioriterede områder, som stiftet kan og vil arbejde for.

Arbejdet med strategien har lært mig, at vi arbejder for samme sag. Vi kommer måske nemt til at sætte skel imellem de forskellige niveauer i folkekirken. Men stiftsrådets arbejde vil altid være med fokus på, hvad der gavner ude i provstiet og vigtigst ud i det enkelte sogn. Vi arbejder for samme sag fra hvert vores ståsted i organisationen. Strategiarbejde handler for mig om at få fælles fodslag, ikke at vi gør det samme, men at vi bliver bevidste om det fælles mål. På flere måder er det vigtigste ved strategien selve arbejdet med at få talt igennem, hvad stiftsrådets opgaver og fokus skal være i de kommende år.

Teologer kender til sjælesorgen som et begreb, der også kan forstås som alle måder, hvorpå kirken yder omsorg for sjælen, altså omsorg for den enkelte. Biskoppen ønsker at brede den bevidsthed ud til os alle, og jeg håber, at det kunne give os en bredere forståelse af, at kirke ikke kun er noget vi har, men kirke er noget, vi er.

Strategien kan få en vigtig rolle ved menighedsrådsvalget 2024, hvis vi får vist, at det nytter at engagere sig – nye tiltag sideløbende med solid drift, der sigter imod at være kirke i tiden og en god arbejdsplads at være på.

Mette Marbæk Johansen
Sognepræst, Haraldsted-Allindemagle
Medlem af Roskilde stiftsråd

”

Hvordan får man interesserede i at stille op til menighedsrådsvalget? Skal der være fokus på rekruttering til særlige funktioner som kasserer, kontaktperson, mv.? Der er stor bredde i de opgaver et menighedsråd løfter: Ansætter, sikrer arbejdsmiljøet, understøtter kirkelivet med alt fra gudstjenester til musikliv, prioriterer pengene, værner om bygninger og kirkegårde ...

Vi hviler ikke på gamle laurbær

Gudstjenesten og de kirkelige handlinger er for mig væsentlige at huske på. De modsvarer prægnante tider og hændelser i livet. Her får vi kontakt til en stor gruppe mennesker, hvoraf mange ikke er vant til at komme i kirken. De fle-

ste henvender sig ovenikøbet selv til os. Her er det afgørende, at vi er til stede og tager imod – det kommer til udtryk i strategiens formulering om at være en imødekom-mende og nærværende kirke for alle. Det regulære sog-nearbejde trækker ikke mange overskrifter, især ikke når det går godt, men det har en helt unik betydning. Så kan og skal vi også tænke nyt – selvfølgelig. En levende kirke bærer naturligt frugter i form af nye initiativer.

Jeg synes, vi har fundet en god balance, så vi ikke saver den gren over, de hænger på.

Jeg må indrømme, at jeg indledningsvis havde en vis skep-sis over for vor tids glæde ved visioner og strategier. Det bliver let til en samling fine papirer, som ingen læser eller rigtig forstår. Men her bliver der gjort en stor indsats for at

få strategien ud og leve ved hjælp af møder med provster, provstiudvalg og menighedsråd. Alt sammen baseret på en lydhørhed over for de mange, der har en følelse af ejerskab i forhold til folkekirken og Roskilde Stift.

Jeg tror, at det mere end nogensinde giver mening i en tid, hvor det materielle fokus er stort med alverdens mentale komplikationer til følge. Som vores biskop fint klargør, så er sjælesorg jo at forstå som omsorg for sjælen, og det spæn-der vidt fra sorg til glæde og alt det imellem.

Jeg synes, strategien viser, at vi har noget på hjerte i stif-tet. Vi hviler ikke på falmende laurbær, men forholder os til fremtiden. Og så håber og tror jeg på, at strategien vil være en konkret hjælp til at tale om, hvad vi kan og skal have fokus på som kirke.

Andreas Norbjerg

Sognepræst i Gierslev-Ørslev-Solbjerg

Medlem af Roskilde stiftsråd

Hvordan kan strategien spille en rolle ved det kommende valg til menighedsråd?

Folkekirkenes rygrad er det myndige lægfolk

KURS, DISKURS og KIRKEKURS er Roskilde Stifts nye bud på tværgående teologisk voksenundervisning

ved Birgit O'Sullivan, teologisk stiftskonsulent

Den brede vifte af lokale undervisningstilbud i sognegårde og præstegårde vil fra efteråret '24 blive suppleret med teologisk voksenundervisning på stiftsplan. Det er en prioritering, som stiftsråd og biskop har ønsket.

Initiativet er formuleret i Roskilde Stifts nye strategipapir, hvor der står: *"Kirke, teologi og kristendom i hverdagen prioriteres i form af tilbud om teologisk voksenundervisning og anden uddannelse for menighedsrådsmedlemmer, ansatte, præster og alle andre interesserede."*

Strategipapiret vil blive præsenteret i provstierne fra januar til april '24. De planlagte tre spor for voksenundervisning er blevet bakket op af stiftsrådet med en bevilling til opstart i '24.

Lokale traditioner og nye initiativer

Ingen, der tager på cykel-, tog- eller bil-tur i Danmark, er i tvivl om, at vores

kirker er strøet ud over det danske landskab med gavmild hånd. Her arbejder præster, ansatte og frivillige med alverdens tiltag for at gøre indgangen til kristendom og kirke lettere. Men også for at give menighedens medlemmer mulighed for at grave et spadestik dybere og få mere at vide om det, vi tror på. Hvis vi blot holder os til voksenundervisning, er der her i stiftet tilbud om kirkehøjskoler, studiekredse, foredragsrækker, søndagsskole, bibelakademi, alpha-kurser, samtalsaloner, ja, og en fadderskole er nu også i støbeskeen. Det er alt sammen teologisk voksenundervisning i forskellige indpakninger på lokalt plan!

Vi kan ikke undvære alle disse initiativer. Det skyldes, at rygraden i en stærk folkekirke er et myndigt lægfolk. Ordet lægfolk klinger måske gammeldags, men vi kender det også fra jura-en. Her er der i domsmandsinstitutionen netop lægfolk som dommere, dvs. lægdommere. Som lægdommer kom-

mer man med åbent sind, sund fornuft og en kritisk holdning og er med til at afgøre skyld eller uskyld. I folkekirken er de valgte menighedsrådsmedlemmer lægfolk, dvs. de er myndige voksne, der understøtter kirkelivet med alt, hvad det rummer fra familiearrangementer til gudstjenester og musik. De prioriterer pengene, værner om kirkens bygninger, kirkegårde mv. og samarbejder med præsterne om kirkens liv og vækst.

Et møde i bispegården kickstærkede en stiftsproces

Biskoppen indbød i august repræsentanter fra de tolv provstier til et møde. Der var kun ét emne på agendaen. Det var teologisk voksenundervisning.

Til at gøre os alle klogere var professor Peter Lodberg fra Århus indbudt til at holde et oplæg om "Teologi for Lægfolk". Århus-modellen har eksisteret siden 1968 med et 3-årigt akademisk forløb for 30 personer med et efterfølgende 4. års fortsætterhold.

Andre stifter som Aalborg, Viborg, Ribe, Fyn, Haderslev og Helsingør stifter har i mere eller mindre grad ladet sig inspirere af Århus-modellen.

Mødet mandede ud i to ting:

En foreløbig styregruppe blev nedsat. I den sidder pt.:

- Stinna Ahrenst, religionspædagogisk konsulent, Roskilde Stift
- Jeanette Capion, sognepræst, Kongsted
- Stefan Lamhauge Hansen, provst, Slagelse
- Carsten Mulnæs, sognepræst, Lyng og Vester Broby
- Ole Piekut, sognepræst, Tølløse
- Birgit O'Sullivan, teologisk stiftskonsulent, Roskilde Stift (Tovholder)

Styregruppen vil snart blive udvidet med læge medlemmer og tre arbejdsgrupper!

Ansøgning til stiftsrådet

Stiftsrådsmedlemmerne Bodil Therkelsen (Kalundborg) og Henrik Danielsen (Odsherred), som begge deltog i det indledende møde i bispegården, opfordrede styregruppen til at udarbejde en ansøgning om støtte fra stiftsrådet. Styregruppen har indsendt en ansøgning og i november fået tilsagn om støtte.

Styregruppen har afholdt to møder. Udover at lave ansøgning, har vi udarbejdet en skitse for den teologiske voksenundervisning i stiftet.

På Løgumkloster har der i november været et kursus om Teologisk Voksenundervisning på stiftsplan, hvor vi sammen med Lolland-Falster var de eneste, der kom fra stifter uden at have teologisk voksenundervisning

i en udgave, der minder om Teologi for Lægfolk i Århus. Carsten Mulnæs, Jeanette Capion og Birgit O'Sullivan er kommet retur med masser af inspiration, nyt netværk, og en lyst til at samarbejde på tværs af landets stifter, når det giver mening.

Både og

Teologisk voksenundervisning foregår i forvejen lokalt i alle stiftets hjørner og på alverdens måder. KURS, DIS-KURS og KIRKEKURS er et supplement for alle på tværs af sogne og provstigræns. For vi ønsker alle at sikre os en stærk fødekæde af myndige lægfolk til menighedsråd, til det frivillige folkekirkelige arbejde, til vores ansatte og til et dannet og oplyst folk! Det myndige lægfolk er nemlig folkekirkens ryggrad.

PARAPLY: TEOLOGISK VOKSENUNDERVISNING, ROSKILDE STIFT

STYREGRUPPE			
NAVN (Foreløbig)	KURS Kristen Undervisning, Roskilde Stift	DISKURS DIS + Kristen Undervisning, Roskilde Stift	KIRKEKURS Kirke + Kristen Undervisning, Roskilde Stift
Tilgang	Akademisk - Universitet	Folke- & Livsoplysende	Grundskole
Metode	Forelæsning, kildelæsning & lektier	Oplæg, gruppearbejde, kronikker, andagt	Oplæg, gruppearbejde, samtale
Discipliner	GT, NT, Kirkehistorie, Dogmatik, Etik	Som KURS + aktuelle emner som f.eks. aktiv dødshjælp & koranabfrændinger	Som KURS + kirkeår, gudstjeneste, sakramenter, mv.
Målgruppe	MR-medlemmer, ansatte, særligt interesserede	Som Kurs, men også de søgende, nysgerrige	Nyansatte i folkekirken (f.eks. gravere, sangere, kordegne)
Omfang	1 år (8 hverdage / lørdage) kan udbygges flerårigt	1 år (8 lørdage)	½ år (4-8 halve hverdage)
Betaling	Deltagerbetaling + tilskud	Deltagerbetaling + tilskud	"Gratis" for deltageren Menighedsråd betaler kostprisen
Start	Efterår '24	Efterår '24	2025 Planlægges i samarbejde med distriktsforeningerne.

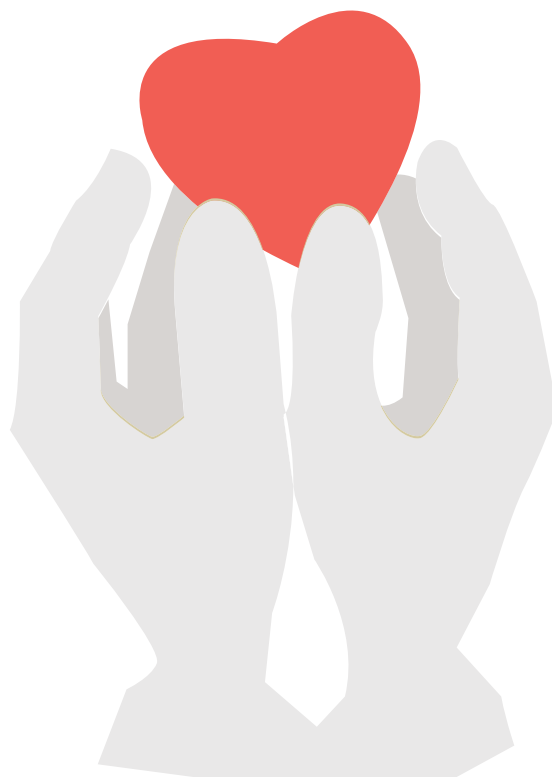
Tag ordene i munden

Af Hans Raun Iversen, Hvalsø
Tidligere lektor i praktisk teologi på Københavns Universitet

Så alle de ét får i sinde?

Det er 30 år siden, Kirkefondet begyndte at arbejde med målsætningsseminarer i sognene. Derfor findes der lokale målsætningspapirer på mange sognes hjemmesider – eller i menighedsrådenes arbejdsrapporter. Der er også enkelte stifter og provstier, der har arbejdet med målsætninger. Men det er første gang, der er lavet et så udfoldet og gennemarbejdet strategipapir, som det Roskilde Stift nu har. Det er godt gået her et år efter, at stiftet har fået ny biskop.

Folkekirken har ikke nogen fælles målsætning. Skal man sige det pænt, kan man sige, at folkekirken er håndsky. I Den Danske Ordbog forklares "håndsky" med følgende citat: "Du skal ikke

være håndsky, når nogen bare vil klappe dig på kinden". Forhåbentlig kan strategipapiret opleves sådan: som et klap på kinden, som man ikke skal være bange for. Papiret søger at udtrykke noget, som de fleste måske godt ved, men som det alligevel kan være godt at få sat nogle præcise ord på.

I 1868, hvor biskop P.C. Kierkegaard¹ var kirkeminister ved forhandlingerne om den første valgmenighedslov, argumenterede han først og fremmest for nødvendigheden af at have landsdækkende sognemenig-

heder. Alle mennesker skal, sagde han, "omtones af et tilbud, ikke en tvang men et tilbud, om kristen tro og trøst". Det er sådan, jeg opfatter strategipapiret: Det er et tilbud, ikke en tvang. Men i anden omgang har papiret en klar hensigt: at alle 749.705 indbyggere i Roskilde Stift – med P.C. Kierkegaards udtryk – skal "omtones af et tilbud om kristen tro og trøst".

"Så alle de ét får i sinde..."

Ved et inspirerende foredrag kan det ske, at "alle de ét får i sinde", som Grundtvig udtrykker det². Vi fokuserer bedst på noget fælles, når vi synger sammen. Det er afgørende, at vi tør tage nogle fælles ord i munden, for først på den måde bliver de vores egne. I den proces, der nu skal i gang rundt om i sogne og provstier, er det derfor vigtigt, at mange prøver at bruge nogle af de centrale ord, som stiftet foreslår, fx "Sjælesorgens Kirke". Hvad det dækker over, fremgår af biskoppens beskrivelse. Men hvad vil det sige, at "Ordentlighed, tillid og tydelig ledelse er grundpiller for en sund arbejdskultur" i "Sjælesorgens Kirke"?

Giv det en chance

Af tre grunde fortjener strategiprocesen en chance rundt om i hele stiftet: Selv om ordet "sjælesorg" kan forekomme fremmed, er det rigtigt godt at øve sig i at bruge det, både fordi vi ikke har et bedre alternativ på

Biskop P.C. Kierkegaard

dansk, og fordi ordet i disse år vinder indpas uden for kirken, fx på sygehuse, hvor alle personalegrupper har lært, hvad sjælesorg er, og hvor vigtigt det er.

Hertil kommer, at der altid er brug for fælles nøgleord, når mennesker skal tale sammen, sådan som vi skal det i sognekirkernes dagligdag og i menighedsrådene. Ikke mindst når det bliver svært, eller når der er konflikter, må vi have nogle fælles formuleringer, sådan som det tilbydes i strategipapiret. Det slår ikke til, at vi hver især kommer med ord og udtryk fra vores

fagforeninger. Kirkens formål og retningslinjer må vi også have fælles ord for.

Endelig er det også et aktivt at have et målsætningspapir at henvise til, når der skal rekrutteres nye medarbejdere, menighedsrådsmedlemmer og frivillige. Mange steder er der erfaring for, at klare ord omkring mission og vision for et arbejde, er, hvad folk går efter, når de skal melde sig til arbejdet.

Så tag ordene i munden!
God virkelyst.

1 P.C. Kierkegaard var sognepræst i Pedersborg ved Sorø og fra 1857-75 biskop i Aalborg. Han er i øvrigt også bror til Søren Kierkegaard.

2 Højskolesangbogen 2020, no. 86, vers 5.

Årets gang i stiftet 2023

JANUAR

- Biskopperne afholdt bispemøde i København og deltager i dronningens nytårskur på Christiansborg
- Roskilde Stifts konventbestyrelse afholdt nytårskur
- Stiftets strategiudvalg afholdt visionsdag
- Biskop Ulla Thorbjørn Hansen blev tildelt ridderkorset

MARTS

- Stiftsdagen 2023 blev afholdt i Roskilde, hvor en ny Palladius-statue blev præsenteret
- Domprovst Anne-Sophie Olander Christiansen blev tildelt ridderkorset

FEBRUAR

- Stefan Lamhaug Hansen blev udnævnt som provst for Slagelse Provsti i Roskilde Stift med virkning fra den 1. februar
- Konfirmandtræf blev afholdt i Roskilde Domkirke
- Lovforslag om afskaffelse af store bededag blev vedtaget i Folketinget trods biskoppernes indvendinger
- Festgudstjeneste i Egebjerg kirke i Odsherred provsti i anledning af færdiggørelse af renovering

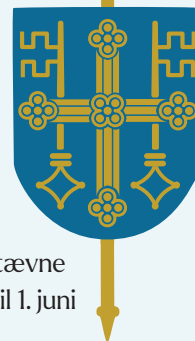

APRIL

- Kirkeminister Louise Schack Elholm var på besøg i Roskilde stiftsadministration
- Festgudstjeneste i Stege Kirke i anledning af genåbning af kirken efter renovering
- Der blev afholdt arbejdsmiljødøgn for provster og arbejdsmiljørepræsentanter den 26. til 27. april
- Stiftets strategiudvalg afholdt visionsdag
- Biskopperne afholdt bispemøde i Aalborg
- Markering af den første kvindelige præst i Danmark (28. april 1948)
- Indvielse af Køge Provstis nye kontorlokaler
- Bispevielse i Odense Domkirke af Mads Danielsen

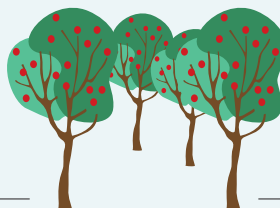
MAJ

- 12. Nordiske Heraldiske Konference blev afholdt i Roskilde. I den forbindelse modtog Roskilde Stift ny tegning af Roskilde Stifts våbenskjold
- Der blev afholdt Stiftspræstestævne 2023 for præster den 30. maj til 1. juni
- Ny skovkirkegård på Østre Kirkegård i Roskilde blev indviet af domprovst Anne-Sophie Olander Christiansen

JUNI

- Marianne Lekven Agerholm blev udnævnt som provst for Ringsted-Sorø Provsti i Roskilde Stift med virkning fra den 1. juni
- Sofie Frost Bondorf blev udnævnt som provst for Greve-Solrød Provsti i Roskilde Stift med virkning fra den 1. juni
- Landsforeningen af Menighedsråd afholdt årsmøde. Forinden var der foredrag i Byens hus og mosteri i biskoppens have.
- 21. juni indbød Ulla Thorbjørn Hansen til sit første Sankt Johannes Landemode som biskop og kreerede følgende fem provster: Ole Bjerglund Thomsen, Jesper Larsen Svendsen, Stefan Lamhauge Hansen, Marianne Lekven Agerholm og Sofie Frost Bondorf
- Der blev traditionen tro afholdt "Jesus i Palæet"
- Ny parkkirkegård blev indviet i Karlslunde af sognepræst Christina Feddersen

JULI

- 31. juli er det 60 års dagen for den første kvindelige præst i Roskilde Stift

AUGUST

- Præster fra Roskilde Stift løber DHL-stafet
- Biskop Ulla Thorbjørn Hansen var med til modtagelsen af Hendes Majestæt Dronningen på hendes besøg i Vordingborg
- Visionsmøde mellem Stiftets strategiudvalg og provster

SEPTEMBER

- Biskop Ulla Thorbjørn Hansen modtog besøg af en delegation fra Tanzania i forbindelse med 75 års jubilæet for samarbejdet mellem DMS/Danmission og Den Lutherske Kirke i Tanzania
- Præste-organistdag blev afholdt den 27. september
- Det mellemkirkelige stiftsudvalg afholdt Migrant-kirkernes Domkirketræf med biskop Ulla Thorbjørn Hansens deltagelse
- Indvielse af diakoner fra Filadelfia ved en særlig festlig gudstjeneste i forbindelse med årsmødet i Diakonforeningen
- Skabelsesgudstjeneste i Roskilde Domkirke i forbindelse med arrangementet "Klimahåb"; efterfølgende var der mosteri i bispehaven

OKTOBER

- Konsulentbesøg med tidlig rådgivning af menighedsråd i byggesager blev påbegyndt i Stege-Vordingborg Provsti og Næstved Provsti
- Visionsmøde mellem stiftsrådet og provstiudvalg blev afholdt
- Biskopperne afholdt bispemøde i Viborg
- Fællesmøde for alle landets stiftsråd blev afholdt i København
- Temadag om Diakoni v/ Roskilde Stifts diakoniudvalg
- Stiftsrådet fastsatte et budget for bindende stiftsbidrag 2024 på kr. 7.001.759,00

NOVEMBER

- Kunst og Kirker blev afholdt i Slagelse Provsti. Læs mere: www.kunstogkirker.dk
- Nordisk liturgikonference Leitourgia på Emmaus i Haslev, med andagt i Roskilde Domkirke
- Morten Dahlin tiltræder som ny kirkeminister

DECEMBER

- Stiftsårbogen 2023 udkommer

GREVE-SOLRØD PROVSTI

Sofie Frost Bondorf, provst

Hvad har fyldt i provstiet i det forgangne år, er jeg blevet bedt om at svare på. Jeg har lyst til at svare, at det, der har fyldt i 2023, heldigvis er præcis det samme, som har fyldt provstiet alle årene, siden det blev dannet: mange, mange personlige møder i kirker, sognegårde og på kirkegården. Møder mellem mennesker og møder med Gud. Folkekirken har levet og foldet sig ud takket være en stor indsats fra ansatte og frivillige.

Kirkens liv består af megen gentagelse og kontinuitet, men undervejs i gentagelsen skiftes noget selvfølgelig også ud. På den måde er kirken på én gang helt sig selv og alligevel lidt ny hele tiden. I 2023 var det blandt andet provsteembedet, der blev rakt videre, idet jeg tiltrådte som ny provst d. 1. juni. Jeg har ikke været kendt i provstiet før, så vi er mange, der er ved at lære hinanden at kende.

2023 blev også året, hvor parkkirkegården i Karlslunde endelig blev indviet efter mere end 10 års arbejde i menighedsrådet. Denne kirkegård tjener selvfølgelig samme funktion som alle andre kirkegårde og er på den måde en videreførelse af traditionen, men den gør det på en lidt ny måde. På den nye parkkirkegård kommer gravene til at ligge i lunde med forskelligt beplantningstema. Der er åbne vidder som indbyder til gåture og "tænkerum", der inviterer til pause og eftertanke.

HOLBÆK PROVSTI

Detlef von Holst, provst

I Holbæk Provsti har vi i mange år haft særlig fokus på at styrke provstiets "3. søjle" – dvs. service- og støttefunktionen for menighedsrådene (ved siden af de traditionelle søjler tilsyn og økonomistyring). Det siges, at provstiet var det første i landet, som ansatte en provstikonsulent.

For Holbæk provstiudvalg har året 2023 været det år, hvor en ny økonomilov endelig skulle sættes i kraft, som gør det væsentligt nemmere at arbejde med samarbejder mellem menighedsråd. Provstiet kan nu være aktiv part i disse samarbejder i stedet for kun at være "rammen" for dem.

På en række ekstraordinære budgetsamråd etablerede vi nu en fælles bestyrelse for en del af vores samarbejder – og satte samtidigt to nye i værk. Bestyrelsen med tre repræsentanter fra provstiets menighedsråd og to fra provstiudvalget styrer nu vores samarbejder omkring personregistrering, regnskabsføring og økonomirådgivning, personaleadministration og rådgivning inden for ledelse og HR, bygningsrådgivning og fælles vedligeholdelse af præsteboliger.

I 2024 er vores fokus på diakoni. Provstiet indleder et samarbejde med Folkekirkens Familiestøtte. Provstiets nye diakonipræst styrer samarbejdet og skal udvikle det diakonale arbejde i landsognene – hvor vores korshærspræst har fokus på det sociale kirkelige arbejde i Holbæk by.

KALUNDBORG PROVSTI

Jørn Noe, provst

2023:

Vi står overfor snart at skulle vælge nye menighedsråd. Vi ved, at der er flere sogne i provstiet, der vil blive udfordret med hensyn til at finde nogle, der vil stille op til menighedsrådet. Derfor har vi arrangeret en debataften på Røsnæs med temaet "Frivillighed og sammenhængskraft – om folkekirkens tilstedeværelse i lokalsamfundet". Der vil blive korte oplæg fra lokale frivillige, der har rejst forskellige initiativer i området. Desuden vil formanden for Landsforeningen af Menighedsråd Anton Pihl også komme med et kort indlæg. Vi håber på denne måde at få sat fokus på det kommende menighedsrådsvalg og skabe interesse for at sidde i et menighedsråd.

2024:

Efter 29 år som provst og 37 år som sognepræst har provst Jørn Noe valgt at gå på pension med udgangen af april 2024. Derfor bliver det helt store fokusområde i 2024 at få valgt en ny provst for Kalundborg Provsti og sognepræst for Finderup-Reerslev Pastorat.

KØGE PROVSTI

Jens Elkjær Petersen, provst

I Køge Provsti skiftede provstikontoret i april 2023 adresse. Efter mange år i et lokale i Borup Præstegård flyttede provstikontoret sammen med Skole-Kirketjenesten FiSK (et samarbejde mellem Tryggevælde Provstis og Køge Provstis menighedsråd) i lejede lokaler i centrum af Køge. Det har allerede vist sig at være en god beslutning til gavn for alle parter. Lokalerne byder på plads, mulighed for sparring, mødevirksomhed og langt flere besøg end tidligere.

Når kalenderen melder 2024 er vi som alle andre spændt på det kommende menighedsrådsvalg. Vi har i Køge Provsti sat forventningen højt, og vi håber, at vi sammen kan nå et resultat med alle pladser i vores menighedsråd besat, så vi sammen kan arbejde for endnu bedre vilkår for kirkens hverdag. Vi tror på frivillighed og samarbejde som væsentlige elementer i den proces. Og vi håber, at vi i fællesskab kan nå målet.

LEJRE PROVSTI

Lars Munch, provst

Der har ikke været de store begivenheder i 2023, men i forhold til præsteansættelser har det været et godt år. Vi har efter 3 års vikariat endelig fået ansat en kirkebogsførende

sognepræst i Rye-Kirke Sonnerup, og vi har fået en 50% lokalfinansieret sognepræst til hjælp også i provstiet. Velkommen og vi håber, I vil få det godt her hos os.

Derudover er sognepræst Torsten Dam-Jensen gået på pension efter 38 år, og stillingen er slået op. Vi ønsker Torsten alt held og lykke i hans otium.

I 2023 er samarbejdet med Holbæk Provsti endelig kommet helt på plads, så nu deler vi både provstisekretærer, byggesagkyndig og HR-konsulent med hinanden. For et lille provsti er den slags samarbejde virkelig værdifuldt.

I Lejre står både 2023 og 2024 i præstegårdsrenoveringens tegn. Kirke Såby skulle meget gerne være skimmelfri og klar til indflytning 1. december, og i 2024 skal Østed præstegård have den helt store renovering.

Så mangler vi stadig en præstegård og konfirmandstue i Rye. Det skulle også gerne komme i gang i 2024.

NÆSTVED PROVSTI

Anna Helleberg Kluge, provst

I Næstved arbejder vi fortsat strategisk med visionen om at være en kirke, som er mere, end du tror. Vi præster har et fælles ansvar for gruppens teologiske faglighed og holder på skift et fagligt oplæg. Det kræver mod at stille sig op for-

an dygtige kollegaer og fremlægge et kompliceret teologisk emne, men øvelse giver mod og gør mester, og vi udvikler løbende et sprog til at kunne diskutere fagligt på en måde, så vi adskiller fag og privatperson.

Som en udløber af visionen, har vi udarbejdet en professionsetik: "Er der en præst til stede?" Formålet er, at vi får et fælles sprog for det, vi gør som præster, en større faglig selvforståelse og et stærkere kollegialt fællesskab til gavn for det enkelte sognebarn og for provstiet som helhed.

Ved at arbejde med en fælles etik finder vi ord for det, vi gør, så vi kan beskrive os selv overfor os selv og omverden. Det er et etisk kompas i de dilemmaer og menneskelige møder, vi præster ofte står i. Vi bliver bevidste om grundlaget for vores beslutninger og handlemåde. Vi lærer at argumentere, så vi kan forklare kolleger, os selv og andre, hvorfor vi handler og siger, som vi gør. Når vi selv bliver tydeligere omkring formålet med vores handlinger, bliver vi også tydeligere for vores menighed og omverden. Folk skal vide, hvad de kan finde i kirken og hos deres sognepræst.

Forkortet af redaktionen

ODSHERRED PROVSTI

Karin Bundgaard Nielsen, provst

Vigtig begivenhed i 2023:

Provstiets kirker blev forbundet fra Odden i nord til Vallekilde i syd, Rørvig i øst og Fårevejle i vest med pilgrimsvandring på Herrens Mark. Med meget stor tilslutning fra fastboende og landligere i Odsherred blev et fint bånd spundet mellem kirker og mennesker af pilgrimmenes fodspor på marker, ved veje, langs havet og gennem skove. Hver den tredje lørdag i måneden i hele 2023 lød afsendelsesklokkerne fra en kirke i provstiet for tre timer senere at give lyd som modtagelsesklokker i den næste kirke på pilgrimsvejen i den naturskønne Geopark.

Vigtig begivenhed i 2024:

Vi ser meget frem til, at den gamle fredede præstegård i Egebjerg sogn står færdigrenoveret i foråret 2024, og en ny præst kan flytte ind i de smukke historiske rammer til glæde for præst og kirkeliv i sogn og provsti.

År 2024 er valgår for menighedsrådene, og vi vil gøre os umage for at fortælle bredt ud om de vilkår og muligheder, der opstår, når man vælger at tage et medansvar i den lokale kirkes menighedsråd. Et ansvar der kræver tid og kræfter at påtage sig, men som forhåbentlig er lige så meningsfyldt og glæderigt.

RINGSTED-SORØ PROVSTI

Marianne Lekven Agerholm, provst

I Ringsted-Sorø Provsti har der i 2023 været en del udskiftninger i præstekollegiet. Præster har hængt kjolen i skabet af vidt forskellige årsager, pensionering, job inden for folkekirkens skoletjeneste. En enkelt er rejst med kufferten i hånden for at virke som Søndagspræst i Rotterdam.

Den 1. juni overtog Marianne Lekven Agerholm stafetten som provst efter Lars Poulsen. Birgit Christiansen blev ny provstisekretær efter Jette Mørkedal. Lars Poulsen og Jette Mørkedal gik på pension efter mange års tjeneste i folkekirkeligt regi. Begge har i samspil med provstiudvalg, menighedsråd, medarbejdere og frivillige ydet en enorm indsats for at skabe de bedste betingelser for kirkens liv og vækst.

I 2024 håber vi på, at nogle af de projekter, som længe har været undervejs, endelig bliver realiseret til gavn for det kirkelige liv og fællesskaberne omkring disse, så de kan blomstre. Der skal bygges sognegård, der skal omdannes hus til mødested for menigheden og meget andet.

ROSKILDE DOMPROVSTI

Anne-Sophie Olander Christiansen, domprovst

Nævn én særlig begivenhed i provstiet i 2023?

Er kirken klar til fremtiden? – det var spørgsmålet til menighedsrådene på et temamøde en lørdag i marts. Med det ønskede vi at skubbe til vores selvforståelse og ikke mindst at få en samtale om, hvordan kirken fortsat kan være relevant i en hastigt foranderlig verden. Godt hjulpet på vej af Lisbet Christoffersen, prof. ved Institut for Sam-

fund og Erhverv på RUC, tog vi de langsigtede briller på, kastede et nysgerrigt blik i krystalkuglen og berørte bl.a. generationskriser i samfund, menighedsråd og kirkerum. Vi passer så kyndigt på vores gamle kirker, men er der nogen som vil bruge dem i fremtiden? Er der behov for nye rum til nye generationer? Kan vi vende kirkedriftens traditioner fra benspænd til styrke, og skal vi turde lægge mere ud til fornyelse? Vi kom langt omkring og berørte også frikirker, der vinder terræn, ny lyd på lovsangen, konkurrence på begravelsesservice og efterspørgslen på skovkirkegårde. Der var masser at tage med hjem til videre drøftelse i menighedsrådene.

Nævn én vigtig ting, der er sket i provstiet i 2023?

Én ting bliver nemt til to, og i Domprovstiet vil vi pege på ansættelse af 7 nye præster og en provstisekretær.

Nævn én ting, I ser frem til i provstiet i 2024?

Vi ser meget frem til at provstikontoret, som nu er så flot bemandet af to meget kompetente sekretærer, styrkes med kræfter inden for eksempelvis HR og byggesager, og at vi får en udvidelse af vores lokaler.

SLAGELSE PROVSTI

Stefan Lamhauge Hansen, provst

Skal jeg fremhæve en enkelt ting blandt mange fra 2023, så må det blive provstiets temadag, som under overskriften Samarbejde og Sangarbejde foregik i prægtige rammer på Borreby Gods med deltagelse af både menighedsråd og ansatte.

Programmets første del bestod af teaterduoen Caseplay, der opførte to cases eller spil, som byggede på anonymiserede eksempler på udfordringer med samarbejdet, hentet fra den kirkelige hverdag. Herefter blev publikum inddraget i forsøget på at håndtere de ulmende konflikter, alt imens skuespillerne blev i deres roller og agerede mere eller mindre hensigtsmæssigt efter publikums anvisninger. Det var både lærerigt og morsomt.

Dernæst var der stand-up foredrag med Helle Hein om Primadonna-ledelse, og til sidst korarbejde med enkle

satser over efterårssange med Morten Schuldt-Jensen, hvor målet var, at alle skulle opleve, hvordan man kan synge flerstemmigt og lyde kønt på samme tid.

I 2024 ser vi frem til enklere og hurtigere sagsbehandling med den nye økonomilov.

STEGE-VORDINGBORG PROVSTI

Jesper Larsen Svendsen, provst

En vigtig ting, der er sket i provstiet i 2023 er, at Stege Kirke står som ny. Fra juni 2022 til april 2023 gennemgik Stege kirke en omfattende renovering. Det skete i etaper, hvor menigheden i første omgang lånte Keldby kirke til højmesser, mens der blev installeret et nyt gulvvarmeanlæg. Efterfølgende fulgte en periode, hvor håndværkerne kalkede kirkens vestlige del, mens menigheden brugte kirkens øvre del mod øst til højmesserne. Under sidste etape benyttede

menigheden nye stole, mens den østlige del blev kalket og bænke blev malet. Foruden alt dette har konservatorer behandlet prædikestolen, og der er installeret nyt lyd anlæg. Konservatorer studerer fortsat det ene af kirkens to sidekapeller, Hages kapel, og vil senere tage stilling til bevarelsen af ornamenteringen i kapellets loft.

I Stege-Vordingborg Provsti har vi godt samarbejde mellem provst, arbejdsmiljørepræsentant og tillidsrepræsentant.

Vi vil i 2024 særligt have fokus på arbejdet med embedsboligernes tidssvarende renovering og energioptimering. Mens præsten bruger boligen, er det vigtigt, at køkken, badeværelser, varmekilde, vinduer og tag bliver vedligeholdt. Ligesom det er vigtigt at adskille den private og offentlige del samt at være meget opmærksomme på skimmelsvamp.

Vi har en del kolleger som går naturligt på pension i den kommende tid, og det er derfor essentielt, at vi gensidigt tager afsked med hinanden på en ordentlig måde.

Alt dette og meget mere vil blive vores særlige prioritering i 2024 og frem.

TRYGGEVÆLDE PROVSTI

Ole Bjerglund Thomsen, provst

Himmelske udsigter...

Trykkevælde Provsti har i 2023 fået ny vision: "Himmelske udsigter". Den understreger skønheden og ressourcerne i provstiet, samt holder os fast på kirkens evangeliske opgave: Gennem lokalt kirkeligt liv i ord og handling at give mennesker udsigter til det himmelske.

Provstiudvalget ønsker, at sogne og medarbejdergrupper (ansatte som frivillige) styrker udsigten til hinanden på tværs. I oktober afholdt vi derfor som noget nyt en provstidag for menighedsråd, ansatte og præster. En stor og bred skare af deltagere var samlet under overskriften "Trivsel og arbejdsglæde – en fælles opgave". Gennem samtaler, oplæg og 4-stemmig sang fik deltagerne styrket oplevelsen af at provstiet er ét stort kor med mange stemmer.

Gudstjenestens væsen er at skabe udsigt til det himmelske. I 2024 ser vi med spænding frem til, at sognene får mulighed for at starte samtaler: Hvad holder vi af ved gudstjenesten? Er der noget, vi lokalt kunne have lyst til at arbejde med? Osv. En nyansat provstipræst understøtter sogne, der tager samtalen op.

FEM NYE PROVSTER

Der blev ansat to nye provster i 2022:
Ole Bjerglund Thomsen og Jesper Larsen Svendsen. De blev portrætteret i Stiftsårbogen 2022.

Der er ansat tre nye provster i foråret 2023:
Stefan Lamhauge Hansen, Marianne Lekven Agerholm og Sofie Frost Bondorf (som er portrætteret i denne stiftsårbog).

Det blev alle fem kreeret ved landemodegudstjenesten i juni 2023

NY PROVST I SLAGELSE PROVSTI **Stefan Lamhauge Hansen**

Hvad holder jeg mest af ved at være præst? Først og fremmest er der det helt grundlæggende og givende ved at arbejde med gudstjenestens tekster og salmer. For det andet, så ligner jeg nok de fleste danskere ved at betragte mig selv som kulturkristen, og derfor holder jeg også meget af at blive klogere på sammenhængen mellem kristendommen og den kultur og historie, vi er rundet af. Det er min erfaring, at det er noget, der interesserer og kan samle både medlemmer af folkekirken og ikke-medlemmer – og det er slet ikke så ringe en ting. Det, vi kalder oplysning, er en vigtig del af folkekirken og sammenhængskraften mellem folk og kirke.

Den første tid som provst har været præget af til tider overvældende mange nye ting at sætte sig ind i, men også af møder med venlige og hjælpsomme mennesker. Overordnet set, må opgaven ligeledes på provstiniveau være at bidrage til at styrke sammenhængskraften med alt, hvad vi har af både menneskelige og økonomiske ressourcer, også i et provsti som Slagelse, der både består af større bysogne med flere præster og de små firesognspastorater med kun en præst. Mon ikke den nye økonomilov vil forenkle den side af sagen fra det nye år, hvor der også venter en lille håndfuld præsteansættelser, forhåbentlig med mange ansøgere.

Stefan Lamhauge Hansen til venstre i billedet er netop blevet kreeret.

Stefan Lamhauge Hansen, 59 år *cand.theol. Københavns Universitet 1996*

1996	Ordineret i Roskilde Domkirke
1997-99	Diverse vikariater som sognepræst
1999-2017	Studerterpræst ved Københavns Universitet, Indre By /sognepræst ved Trinitatis Kirke, København
2010-22	Feltpræst
2017-21	Sognepræst ved Nathanaels Kirke, København
2021-23	Sognepræst i Sct. Peders-Havrebjerg pastorat, Slagelse
2023-	Provst, Slagelse Provsti

Marianne Lekven Agerholm står som nr. 2 fra højre.

NY PROVST I RINGSTED-SORØ PROVSTI

Marianne Lekven Agerholm

Den 1. juni 2023 blev jeg provst i Ringsted-Sorø Provsti. Det betød et farvel til en stilling som jeg havde bestridt igennem 20 år, stillingen som sognepræst i Ruds Vedby. En stilling jeg havde været meget glad for.

Jeg har altid været glad for mennesker, og der er så mange opgaver som præst, der er spændende. Jeg har holdt af at undervise konfirmander, møde mennesker med det glædelige budskab, hvad enten det var i glæde eller sorg eller bare midt i mellem, det har jeg holdt af og holder af. Nu skal jeg så skabe gode rammer for andre. Det er også spændende på den måde at være kaldet på.

Jeg havde længe gået og tumlet med ideen om at søge en provstestilling. Efter samråd med familien, tog jeg springet, søgte stillingen og fik den.

I skrivende stund har jeg været provst i 5 måneder. Bag mig ligger måneder med travlhed, benhård prioritering af min kalender, efteruddannelse og en masse udfordrende og spændende opgaver, der som alt andet tager tid, når man er ny, – ny i al fald som provst. Der er stadig en masse men-

nesker, som jeg mangler at møde, og jeg satser på, at 2024 vil blive året, hvor jeg når rundt i alle hjørner af provstiet. Det er i al fald en ambition, jeg har.

Jeg sad og tænkte, hvad jeg skulle skrive om visioner, fremtidsplaner, men kom frem til at det første års tid skal bruges til at stikke fingeren i jorden, mærke efter, hvis noget skal ændres. Det ligger dog fast, at jeg som provst ønsker at arbejde for de bedst mulige vilkår for det lokale sognearbejde, skabe gode rammer sammen med en masse gode medarbejdere, menighedsrødder, frivillige og ikke mindst præster der knokler for at gøre det glædelige budskab relevant for mennesker i 2023.

Marianne Lekven Agerholm, 57 år

2001	Ordineret
2001-2003	Cykelvikar i diverse embeder
2003-2023	Sognepræst i Ruds Vedby
2023-	Provst, Ringsted-Sorø provsti

Bonusinfo: TRAM medlem af PU, Fleksibel master i praktisk teologi, gift, en søn

Sofie Frost Bondorf

Hvad laver en provst? Det spørgsmål har jeg skullet svare på mange gange, siden jeg blev udnævnt 1. juni. For hvis man ikke er vævet ind i det kirkelige system, er det meget sandsynligt, at man kun kender provsten som en fjern figur i Matador og ikke rigtig har nogen idé om, hvad der gemmer sig bag titlen. Præsten, sognet og kirken kender alle. Det er folkekirkens flagskib. Den lokale og synlige enhed. De fleste ved også hvad en biskop er. Men provsten er relativt ukendt i den brede offentlighed.

Indenfor i folkekirkens maskinrum forholder det sig anderledes. Alle præster og menighedsråd er i jævnlig kontakt med deres provst, provstisekretær og provstiudvalg. Det er på provstiniveauet, at de fleste af folkekirkens penge fordeles, at præster dækker ind for hinanden, at ansøgninger behandles og videreformidles, at inspiration og opmuntring deles. De lokale kirker er hjørnestenene i folkekirken, og provstiet er den mørtel, der binder dem sammen, så de enkelte sogne ikke bare lever deres eget afsondrede liv, men indgår som en del af kirkens større sammenhæng.

Hvad laver en provst så? Jeg synes, jeg havde en god idé om det, da jeg søgte stillingen, for jeg har været sognepræst i næsten 20 år og har været engageret i mange hjørner af folkekirken. Alligevel må jeg konstatere, at jeg har virkelig meget at lære – om bygningsvedligehold og bevillinger, om møder og menighedsrådslov, om arkivering af sager og heldigvis også om aktivering af mange gode mennesker. For én ting er sikkert, en provst kan ikke gøre meget helt alene. Næsten alt provstens arbejde består i en eller anden form for samarbejde og samvirke. Provsten arbejder i folkekirkens maskinrum sammen med menighedsråd, provstiudvalg, præster, biskop og stiftsadministration for at kirken i sit udadvendte arbejde får de bedste muligheder for liv og vækst. Jeg håber, at jeg som provst først og fremmest kan bidrage til, at kirkerne får en velfungerende hverdag.

Sofie Frost Bondorf på vej over Domkirkepladsen til kreering.

Sofie Frost Bondorf, 47 år

- 2002-2006 Telefonrådgiver i Livslinien
- 2004-2023 Sognepræst i Vor Frue og Vindinge, Roskilde Domprovsti
- 2005- Bestyrelsesmedlem i Livslinien
- 2010-2017 Arbejdsmiljørepræsentant
- 2016-2021 Medlem af Provstiudvalget
- 2017-2023 Tillidsrepræsentant, de sidste 3 år formand for tillidsrepræsentanterne
- 2019 Master i homiletik, Københavns Universitet
- 2023- Provst, Greve-Solrød provsti

TEGLSTEN MURER MAGT OG ÅND SAMMEN

Vi er omgivet af henved 2,5 millioner teglsten. Og ifølge kunsthistorikeren Hans Edvard Nørregaard-Nielsen har teglstenen siden 1160 været det, der har muret magt og ånd sammen, ikke mindst i det langstrakte og imponerende byggeri af Sjællands og Møns mange gamle kirker. Nørregaard-Nielsen har også sagt, at

teglstenen er guldbarrens fattige fætter, men der er mere udtryk, farvespil, dybde og historie i den bagte teglsten end i den støbte guldbarre.

Og det er værd at huske på her på dette sted, hvor der er millioner af disse teglsten, der sejrede over træ og fråd-

sten. Jyderne lod sig ikke så hurtigt imponere og var begunstiget fra istiden med granitten. Men uden de mange teglsten, så havde vi ikke haft alle kirkerne i Roskilde Stift. Til gengæld ligger disse mange bygninger og er til håbefulde hovedbrud og faglig udfordring eller fortvivlelse for mange provster og menighedsråd.

Man er begyndt at tale om differentieret vedligehold af kirker for at få pengene til at slå til rundt omkring i landet. Og jeg har på et møde hørt en provstekollega i et andet stift tale om muligheden for at indføre ruinkirker.

Når I nu bliver kreeret som provster, så får I bl.a. til opgave at sørge for at kirkerne i jeres provsti – i henholdsvis Stege-Vordingborg, Tryggevælde, Slagelse, Ringsted-Sorø og Greve-Solrød bliver vedligeholdt ordentligt, så de ikke pludselig og uden at det er meningen eller ønsket af det lokale menighedsråd, bliver til ruinkirker. Den lokale selvbestemmelse er vigtig at respektere.

Nyt verbum: Vi kirker

Kirken er ikke kun den konkrete kirkebygning. Kirken er også ramme om kirkelige handlinger, aktiviteter og liv. Kirke er altså ikke blot noget, som er. Kirke er også noget, vi gør: Vi kirker.

Provst Jesper Larsen Svendsen, Stege-Vordingborg Provsti pr. 1. august 2022
Provst Ole Bjerglund Thomsen, Tryggevælde Provsti pr. 1. september 2022
Provst Stefan Lamhauge Hansen, Slagelse Provsti pr. 1. februar 2023
Provst Marianne Lekven Agerholm, Ringsted-Sorø Provsti pr. 1. juni 2023
Provst Sofie Frost Bondorf, Greve-Solrød Provsti pr. 1. juni 2023

Provstekreering, hvad er nu det for noget?

Ordet 'provstekreering' er et fremmedord. Det tager vi i brug, når provster skal indsættes ved det årlige landemøde. 'Provstekreering' og 'landemøde', ja, det er sælsomme ord, vi bruger i kirken.

At 'kreere' betyder at frembringe. Vi kender det fra de designere, der hver uge skaber eller kreerer fantasifulde og kunstneriske festdragter til 'Vild med dans'.

'At kreere' er et synonym for ordet skabe. De fem præster, der blev kreeret som provster, er skabt i Guds billede, og alligevel skabes de på ny?

Det er med kreeringen som provst – som det er med skabelsen i det hele taget. De modtager ikke en 'Character indelebilis' – en særlig personlig og uudslettelig egenskab eller særlig åndelig udrustning, som de ikke allerede har. Nej, men de nye provster bliver mindet om, at de i deres provstegerning, ligesom i deres præstegerning, er afhængige af, at Han som har begyndt sin gode gerning i dem, vil fuldføre den indtil Jesu Kristi dag.

Roskilde Stifts Netværk

Netværk af migrantpræster

af David Varming Winsløv, tovholder og sognepræst

I mange årtier er der kommet mennesker til Danmark med rødder i andre lande, og i dag udgør indvandrere og efterkommere 14 % af Danmarks befolkning (3. generation tæller ikke med). Der er stor variation i Roskilde Stift. Særligt i de store byer er der sogne med 20-25 % af befolkningen, der er nydanskere, og i små landsogne kan det være 5 %. I rapporten "Al verden er her" fra 2021 er det kortlagt for hvert enkelt sogn og provsti, hvad situationen er lokalt med konkrete forslag til initiativer.

En del af indvandrerne er kristne og har et ønske om at blive en del af folkekirken. Andre tilhører kirkesamfund uden for folkekirken, men ønsker at være i kontakt med og samarbejde med folkekirken. Også blandt ikke-kristne er der hos mange en interesse for at lære kirken at kende og deltage i nogle af de aktiviteter, der foregår i kirken og i sognegården samt behov for samtaler om tro.

Derfor er der i hvert provsti præster med viden, erfaring og engagement i den opgave, det er at bygge bro mellem folkekirken og disse mennesker. Hvis I har ideer, ønsker vejledning eller vil høre mere, kan I henvende jer til David Varming Winsløv, der er koordinator for migrantpræsterne eller til jeres lokale migrantpræst.

Vi holder gudstjenester på farsi sammen med konverterede iranere, yder sjælesorg og laver sociale aktiviteter for

kristne og muslimer på hjemrejsecenter Avnstrup i Lejre. I Halskov holder de gudstjeneste sammen med en ghane-sisk pinsemenighed og fællesspisninger sammen med de mange libanesere med palæstinensisk baggrund. I Køge læser kristne og muslimer Bibelen og Koranen sammen, og i Holbæk hjælper vi mennesker fra Østeuropa med at blive integreret i lokalsamfundet. Vi deltager også i nationale og internationale netværk, og i det kommende år skal vi undersøge, hvad luthersk identitet er, når vi lytter til, hvordan kirken kan finde fodfæste i mange forskellige kulturer i hele verden.

Homiletisk Netværk

Maria Harms, tovholder og sognepræst

Et sted i stiftet har provstipræsten meldt datoer ud: "Kom og forbered næste søndags prædiken sammen med mig." Et andet provsti er geografisk spredt, der gøres det samme online.

En provstipræst etablerer en ny gruppe som brainstormer om en periodes tekster, mens naboprovstiets erfarne prædikegruppe giver hinanden feedback på prædikener.

I et provsti trænger præsterne mest til at få fyldt på, her holder provstipræsten oplæg med udgangspunkt i en podcast eller artikel. Mens man i et provsti langt derfra arrangerer seminarer i forbindelse med provstens konvent.

Dette er små glimt af ideer og erfaringer som samles i Homiletisk Netværk, hvor præsterne også får sparring af tovholderen. I netværket sidder en præst fra hvert provsti.

Her planlægges også seminarer på stiftsplan. I 2023 blev der holdt tre seminarer, et med fokus på præstens stemme og fremførsel, et om konfirmation og et om vielser. Til foråret kommer en dag om begravelser. Vi har også det tilbagevendende kursus, "Førstehjælp" med inspiration til kirkeårets tekster.

Prædiken er hjerteblod for de fleste præster, men i den travle præstehverdag rykker prædikenen ofte langt ned på to do-listen. Homiletisk Netværk fastholder forpligtelsen til at vægte homiletikken højt. Alt til glæde for præsterne og for de mennesker, som lytter til deres prædikener.

Netværk for kristen spiritualitet

Helle Brink, tovholder og sognepræst

Hvordan kan en meditativ gudstjeneste bygges op? Kan man lave en gudstjeneste som en pilgrimsvandring? Og kan kristen meditation og pilgrimsvandring give ro og nærvær for minikonfirmander og konfirmander i en presset hverdag?

Det er eksempler på emner, vi arbejder med i Netværk for kristen spiritualitet. Ideen med faglige netværk er, at præster kan arbejde sammen og lære af hinandens erfaringer, når vi går nye veje i kirkens liv. Hvert provsti har en repræsentant i netværket, som holder kontakt til sine lokale kolleger.

Netværket har stået bag flere tilbud i årets løb: Der tilbydes en retræte for præster i stiftet hvert år i januar, og i år var temaet Resonans som livspraksis og trospraksis.

I april holdt vi en temadag i samarbejde med religionspædagogisk konsulent Stinna Ahrenst om Spiritualitet med børn og unge.

Hen over forår og sommer var der tilbud om en række forskellige pilgrimsvandring, som netværkets repræsentanter arrangerede.

I november holdes Emmausmødet over tre dage under overskriften "Kristendom for alle sanser". Også her er repræsentanter fra netværket medarrangører.

Vi udsender et nyhedsbrev et par gange om året med overblik over netværkets aktiviteter.

Ældre- og kirkeudvalget i Roskilde Stift/Gerontologisk netværk

af Lillian Jordan Nielsen, tovholder og sognepræst

Ældre- og kirkeudvalget er blevet til for at styrke viden om og arbejdet med de ældste i Roskilde Stift. Der er tilknyttet én repræsentant fra hvert provsti, som har særlig interesse i og arbejder med netop gerontologi og demensområdet. De, der sidder i udvalget, arbejder med ældre og kirke i eget provsti, og mange har fået et tæt samarbejde med stedets plejehjem, kommunen, uddannelsessteder inden for sundhedsplejen, og flere er ledere af pårørendegrupper til demensramte, et tilbud til hele deres provsti.

Sjælesorgen for de ældste er en vigtig hjørnesten i netop dette udvalg. I Køge, Lejre, Stevn, Vordingborg og Næstved leder udvalgets præster pårørendegrupper til demensramte eller underviser i sjælesorg i samarbejde med demenskonsulenterne, og flere kommer til.

Vi har i udvalget haft særlig fokus på plejehjemsgudstjenester og samarbejdet med kommune og ledelsen på plejehjemmene. Det har stor betydning for beboerne på plejehjemmene, at de møder en præst, der er uddannet indenfor gerontologi og véd, hvordan man tilrettelægger en gudstjeneste for mennesker med en demenssygdom eller kognitiv svækkelse.

Vi mødes fire gange om året og planlægger én årlig inspirationsdag i gerontologi. Næste kursusdag ligger 28. august 2024, hvor sygehuspræst Christian Juul Busch og sognepræst Mikkel Wold kommer og holder oplæg i Konventhuset i Roskilde. Næste år har vi planer om at skabe en Demensdag i Roskilde Stift i samarbejde med provstier, menighedsråd og personale.

Specialpædagogisk netværk

af Anne Rydahl Nielsen, tovholder og sognepræst

Kirken er et fællesskab – et inkluderende fællesskab. I den første pinse blev det klart, at alle folk skal høre evangeliet på deres eget sprog. En vanskelig opgave, men ikke desto mindre én vi som kirke må tage på os, hvis vi vil være kirke. Vi bør være opmærksomme på at vi, i et mere og mere individualiseret samfund, har en dobbelt opgave med at give alle en plads i fællesskabet og samtidig respektere de mennesker, der gerne vil høre evangeliet, men ikke kan finde sig tilpas eller ikke kan være med på lige vilkår med de fleste. Det være sig pga. udviklingshæmning, eller fordi de er i en situation, hvor de ikke føler sig tilpas mellem mange andre mennesker.

Det kan være en udfordring både for præster og menigheder at åbne fællesskabet.

Rent lovgivningsmæssigt har alle ifølge WHO ret til åndelig omsorg, og alle børn i folkekirken har ret til konfirmationsundervisning. Det er en dejlig tanke og bestemt et mål, vi som kirke må stræbe efter at opfylde. Det vil vi også gerne – men vi ved jo også godt, at ånden nok er rede, men kødet er skrøbeligt.

For virkeligheden er jo også, at de fleste præster møder både almindelige konfirmander og de, der har særlige behov, med god vilje, en akademisk uddannelse og et par timers teoretisk undervisning i didaktik i rygsækken. Det er ikke altid nok.

Flere og flere præster oplever vanskeligheden, når de skal imødekomme konfirmander med skolevægning, forskellige

diagnoser og nogle adfærdsproblemer, der gør almindelig undervisning umulig.

Det positive og det, vi skal holde fast i, er, at de børn, der på så mange områder både føler sig og er ekskluderet, holder fast i, at de gerne vil konfirmeres.

Konfirmanderne holder fast i traditionen og håbet om, at her er der noget, jeg kan og gerne vil.

Det er meget opløftende at vide, at lige her har vi noget at tilbyde, som de unge ikke kan finde andre steder. Kirken opleves som rummelig – her er der plads.

År efter år oplever jeg, at de børn, som ikke passer ind andre steder, som er blevet mødt af en hård verden, en hård barndom, svigt og modgang, kommer med spænding og et stort håb om at finde deres plads. De kommer med et ønske om at blive konfirmeret og lige dér at være som alle andre. At imødekomme det ønske og at være kirke for og med de børn kræver tålmodighed, ressourcer, åbenhed og fantasi. Men deres ønske og deres håb, må vi ikke skuffe. Hvis vi vil være kirke, skal vi imødekomme de svageste.

Men hvordan gør man nu det, som præst. Der er jo ikke altid tid i kalenderen til eneundervisning, og hvordan kan man også tale meningsfuldt om kirkenes fællesskab, hvis vi ikke kan rumme og have plads til de børn, der har det allersværest midt i fællesskabet?

For at komme alle, der har til lyst og brug for at føle at kirken også er for dem og for at prøve at afhjælpe de frustrationer, det kan fremkalde at have konfirmander, præsterne ikke føler passer ind i fællesskabet, har vi et specialpædagogisk netværk, som prøver at hjælpe med at finde veje og metoder.

Vi har desværre ikke fundet de vises sten, men har igennem flere år arbejdet med at få integreret dem, som har særlige behov i kirken.

Netværket er for hele folkekirken, og her i Roskilde Stift er vi 2 præster, der er tovholdere på projektet.

Vi indbyder 2 gange årligt de af stiftets præster, der har særlige forpligtelser til at være præster for og undervise børn fra institutioner og specialskoler, til en netværksdag.

Her prøver vi at skabe netværk og erfagrunder i de enkelte provstier eller imellem præster, der arbejder inden for de samme områder.

Meget af det, vi laver som præster, er jo "learning by doing". Men det at møde andre præster, der arbejder med de samme udfordringer og som måske endda har fundet veje og metoder til at fastholde og vække interesse hos de børn, vi skal være der for, kan være befriende og opløftende.

Udover møderne er vi tovholdere til rådighed for vores kolleger. Både når der er konkrete spørgsmål, og når der bare er brug for en at vende frustrationerne med.

På FUV afholdes der hvert år kurser for forskellige målgrupper. Om man er præst der arbejder med udviklingshæmmede, børn med tilknytningsskader, diagnoser inden for autismespektret eller andre diagnoser, står vi i netværket klar til at række ud. Vi kan række ud i hele stiftet, hvis præster har behov for at sparre med os.

Gudstjenesterefleksion

af Roskilde Stifts Liturgjudvalg

Et besøgstilbud til menighedsråd, menigheder og kirkens ansatte.

Med inspiration fra bl.a. Københavns Stift har vi i liturgjudvalget besluttet at afsætte midler og bistand til menighedsråd, som er interesseret i at reflektere over deres søndagsgudstjeneste med deltagelse af liturgisk sagkyndige: en præst og en kirkemusiker.

Til det formål har vi i liturgjudvalget sammensat grupper bestående af en præst og en kirkemusiker, der deltager i en gudstjeneste og efterfølgende deltager i en fælles refleksion. Det vil først ske efter indbydelse fra menighedsrådet.

Vi håber, at der ved gudstjenesterefleksionen vil komme tanker og ønsker frem fra menigheden og kirkens medarbejdere.

Formålet er at skabe en større interesse for gudstjenesten og stimulere det arbejde, der allerede er i gang, både hvad angår gudstjenestens liturgiske form og dens indhold, f.eks. salmevalg og anden musikalsk medvirken.

Vi har et stort ønske om, at kirkens øvrige ansatte indbydes til at deltage i denne refleksion, samt at menigheden på forhånd er orienteret om arrangementet og opfordres til at deltage.

I 2016 tog landets biskopper initiativ til at sætte gang i samtaler om gudstjenesten, der udmøntede sig i tre større rapporter om hhv. autorisation, gudstjeneste og dåb og nadver og en høringsproces, hvor alle kunne give deres mening til kende. Fra 2022 til 2030 bliver der arbejdet med gudstjenestens faste form, liturgien, i to kommissioner, en række arbejdsgrupper og et liturgisk forum. Alt dette kan man læse mere om på internettet på folkekirken.dk/aktuelt/liturgiarbejde

Situationen har i en del år været den, at selv om vi overalt forholder os til den samme autoriserede liturgi, er der forskel på gudstjenestens former rundt om i sognene – både mindre og mere tydelige forskelle. Hvordan vi end udformer vores gudstjeneste, er det med til at udtrykke, hvad der er vores fællesskab som evangelisk luthersk kirke. Det lutherske og ligeledes det grundtvigske synspunkt: at lade gudstjenestens form udfolde sig i en grad af lokal frihed, udgør et sammenholdende grundtræk i vores kirke.

Vi har et ønske om, at så mange som muligt deltager i den løbende debat om gudstjenesten.

Interesserede skal tilmelde sig til sognepræst Lone Balle Olesen på tlf. 23 37 87 04 eller pr. email: lobo@km.dk

Helligdagen er til for menneskets skyld

ved Helle Brink, sognepræst i Raklev og Røsnæs Kirker

Afskaffelsen af store bededag er en af de politiske beslutninger fra 2023, som vil blive husket i folkekirken i fremtiden. For helligdagen er stadig en del af vores alterbog og af folkekirken tradition. Store bededag blev indført i 1686 som én af i alt tre faste- og bededage, som blev indført af Hans Bagger, som var biskop i Roskilde fra 1675 til 1693.

Det blev meddelt ved dannelsen af SVM-regeringen, at man ville arbejde for en afskaffelse af store bededag for at skabe finansiering til stigende forsvarsudgifter. Loven om afskaffelsen blev vedtaget i folketinget den 28. februar 2023 med virkning fra 2024. Der var ikke nogen høring af folkekirkens repræsentanter forud for afskaffelsen, og det medførte højlydte protester over indblanding i folkekirken indre anliggender.

Vedtagelsen satte også folkekirken i et stort dilemma, idet mange kirker havde planlagt konfirmeringer på dagen. Forældre til kommende konfirmander var oprørte, og der blev holdt krisemøder for at finde løsninger. Mange præster rundt omkring i stiftet

har i samråd med konfirmandforældre besluttet at holde fast i konfirmandgudstjenester den pågældende dag i 2024.

En anden facet ved afskaffelsen er, at vi som kirke og folk har brug for en dag med fokus på bøn. Det virker paradoksalt at afskaffe en helligdag, hvor vi kunne bede for fred, med den begrundelse, at der skal bruges flere penge på forsvar.

Biskopperne har på bispemødet i Viborg i oktober talt om, at der flere steder er tanker om fortsat at mar-

kere dagen – enten aftenen før eller på selve dagen. Biskopperne blev enige om at samle idéer til markeringer, som kirkerne kan lade sig inspirere af. Der blev også nedsat en liturgigruppe, som skal udarbejde konkrete forslag til fremtidige markeringer af store bededag.

Selve processen op til afskaffelsen af store bededag har givet anledning til den kommende 'Konference om Stat og Folkekirke efter Bededagsprocessen 2023'. Den finder sted den 25. april 2024 fra kl. 10 til 16 på Christiansborg.

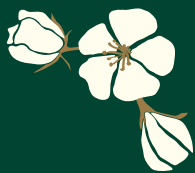

Uddrag af MARIE HØGHs tale ved demonstrationen på Christiansborg Slotsplads den 5. februar 2023

”Helligdage er dage, hvor man kan høre sjælen synge, helligdage er en tilbagevendende ro mellem hverdagene, der ellers bare hvirvler afsted med os. Helligdagene udspringer af kirkens højtider, og søndagen er hele den vestlige verdens hjerteslag. Derfor er vi i dag samlet omkring et folkeligt anliggende – nemlig bevarelsen af store bededag som helligdag, som tradition, som åndehul, som ophold i hverdagens travlhed – som en fridag hvor vi er sammen, mens solen skinner over Sortedammen – eller der, hvor vi bruger helligdagens tid. For helligdagens tid adskiller sig fra alle andre dages tid. Helligdagen er en tid til pause, en tid til nærvær. En tid at være sammen med vores familier, en tid til at tage vores børn i hånden. En tid til at cykle ud i mormors kolonihavehus, en tid til at sidde og høre vandet koge og se primussen gnistre. En tid til at drikke øl til frokosten og tage en lur bagefter. En tid til at synge en salme og rydde op i kælderen. En tid til at gå i haven, en tid til at gøre alt det, vi ellers aldrig får gjort og en tid til at gøre ingenting. En tid til eftertænksomhed, en tid til fordybelse, en tid til

bøn og selvbesindelse, en tid til tanke og tro, en tid til se at himlen er blå og livet er skønt. En tid til bare at sidde og lade sjælen hænge lidt – en tid til at se solen gå ned og stjernerne titte frem. En tid til at mærke at livets grøde er i hvilen, som ethvert menneske har brug for – derfor er vi samlet i dag omkring et fælles menneskeligt anliggende. Vi skal bevare store bededag, vi skal holde hviledagen hellig, ikke for Guds skyld – men for menneskelivets skyld uanset hvilke krige og kriser verden står i. Vi har brug for stilheden, brug for hvilen, som vi aldrig får i vores højhastighedssamfund, hvor optimeringskulturen og præstationskulturen konstant får livstempoet til at accelerere – hvor hamsterhjulet bare kører og kører og kører og producerer udbrændte mennesker, der mest af alt har brug for hvile. For der sker noget, når vi hviler – hvilen vrirler med liv – vi skal holde hvilen hellig.”

Marie Høgh er sognepræst i Sankt Nikolai Sogn i Holbæk

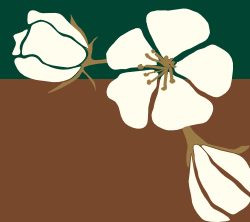

Skabelsesgudstjeneste i domkirken den 24. september 2023

”Skal jeg gi’ op og lade stå til?”

Hver dag har sin nyhed om klimaet. Temperaturer slår rekorder, skove brænder og dyrearter forsvinder. Alt sammen noget, der ændrer vores verden.
Vi lever i sandhed i klimakrisens tidsalder.

Dagen var en indbydelse til at opleve, hvor vidunderlig naturen er, og til en samtale om, hvordan vi som mennesker kan eksistere i klimakrisens tidsalder.
En dag med fokus på klima, natur, samtale og håb for fremtiden

Uddrag af biskoppens prædiken:

”Skal jeg gi’ op og lade stå til?”

Sådan lød spørgsmålet i den salme, vi sang lige før (Høj-skolesangbogen 225 Dommen er faldet, ingen appel, red.) – og det korte svar på det spørgsmål er: Nej!

Du skal ikke gi’ op – og du skal ikke lade stå til.

Du skal tværtimod bevare håbet – og dermed være med til at sikre en bæredygtig verden.

Det evangelium jeg har valgt at læse ved denne særlige skabelsesgudstjeneste er fra Lukasevangeliet og handler om skyld og skæbne. Om dom efter gerninger. Og håb alligevel – på trods af dommen.

Det handler om at få givet endnu en chance – endnu en mulighed i livet. Og fremfor alt så handler det om at være forbundet med Gud – og påtage sig de opgaver, som kræves af os i kampen mellem godt og ondt, mellem liv og død. Eller sagt på en anden måde for nu at blive i billedet fra lignelsen – det gælder om at være et godt træ, der bærer god frugt.”

Og fra slutningen af prædikenen:

"Nu slutter evangeliet som sagt ikke med at forkynde dom og undergang – sammenbrud af den verden, som vi kender.

Jesus fortæller også lignelsen om figentræet, der ikke bærer frugt. Og som alligevel får en chance til. Der er håb, også hvor alt håb synes ude.

Figentræets ejer giver udtryk for, at træet bør hugges om, det har ikke fortjent fortsat at leve. Men den tålmodige gartner går i forbøn for træet – og taler om at pleje det og give det gødning. Og træet får lov til at blive stående endnu en tid.

Jesus er som den tålmodige gartner, der går i forbøn for os. Han er som den tålmodige gartner, der graver og gøder omkring sit træ, for at det dog må bære den frugt, som det var skabt til at bære.

Ja, det er evangeliet – den gode nyhed. Gud er en barmhjertig Gud, der vil give sit menneske en ekstra chance.

Og som han er – skal også vi være.

Læs hele prædikenen på stiftets hjemmeside;
www.roskildestift.dk

I forbindelse med gudstjenesten blev der presset æblemost i bispehaven.

Håbsbekendelse fra gudstjenesten:

Vi bekender et håb!

Et håb som er vildt og som ikke lader sig tæmme.
Det lader sig ikke dysse ned af beroligende ord om, at det nok skal gå.

Vores håb bygger ikke på beregning,
det bygger på den treenige Gud – Fader, Søn og Helligånd!
Vi bekender et vildt håb ... om verdens frelse.

Det fylder os med tro og virketrang og
det gør jorden til et spejl af livets og kærligheds land.
Livets Gud kalder håbet frem i os, så vi ser dets tegn
– i unge og gamle, som gør sig umage, og ufortrødent
kæmper for:

et bæredygtigt samfund, der gør sin skaber ære.
Vi bekender et vildt og utæmmeligt håb i alle dine
medarbejdere
– rige og fattige i det offentlige, i det private, i det
personlige ud over hele kloden,
i fremtidens generationer og i det mangfoldige livs dybe
sammenhænge på kloden.

Vi bekender det vildeste håb fra dig og til dig,
Du som oprejser livet på kloden og i os, i ånden og i
stoffet.

Amen.

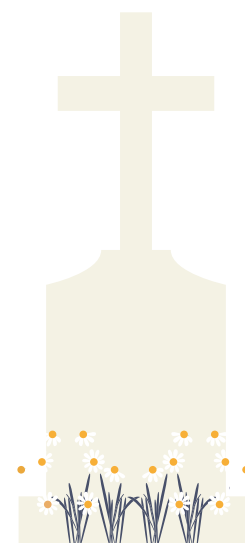
Siden statsminister Mette Frederiksen bragte spørgsmålet om en værdig død på tale ved folkemødet på Bornholm, har debatten været ført i medier og blandt fagfolk.

Meningstilkendegivelser viser, at et flertal i befolkningen støtter aktiv dødshjælp, mens et flertal blandt sundhedspersonale og præster er modstandere. Senest har biskopperne udtalt sig samlet efter bispemødet i oktober med et stærkt forbehold over for aktiv dødshjælp.

Det er vigtigt, at kirken åbner for samtale om, hvad et værdigt liv er, så mange nuancer kan komme til orde i den store debat. For kirken kan byde ind med et barmhjertigt menneskesyn og en forståelse af, hvad menneskelig værdighed er.

Biskoppen tog det op i sin fredagsandagt d. 6. oktober under overskriften: "Aktiv livshjælp" i sin prædiken over "Den syge ved Betesda dam". Desuden har biskoppens nytårskur for stiftets præster d. 17. januar 2024 temaet Omsorg indtil døden.

Retten til at være til besvær

UDDRAG AF BISKOPPENS PRÆDIKEN VED EN FREDAGSALTERGANG I BEGYNDELSEN AF OKTOBER

I går aftes var jeg sammen med repræsentanter fra alle tolv provstiudvalg i Roskilde stift. Vi talte om sjælesorgens kirke – dvs. sjæle-omsorgens kirke. I den forbindelse var der en, der brugte udtrykket "retten til at være til besvær".

Og det har jeg tænkt over siden. For der tales i disse dage meget om "aktiv dødshjælp". Spørgsmålet om hvorvidt mennesker skal have ret til at få aktiv dødshjælp – ret til at bestemme over deres eget liv med deraf følgende ret

til at kræve hjælp til at afslutte det. Men måske skulle vi hellere tale om retten til at være til besvær. Retten til at holde fast i, at vi skal tage os af dem, der har hjælp behov.

Fremfor at tale om aktiv dødshjælp så skal vi hellere tale om aktiv livshjælp – aktiv og ordentlig omsorg indtil døden. Det vil måske kræve flere hospicepladser, flere hjemmehjælpere og sygeplejersker, så de, der har brug for hjælp og særlig omsorg i den sidste tid, ikke skal sættes på venteliste.

Spørgsmål om aktiv dødshjælp har været diskuteret i Det Etiske Råd. Og efter mange overvejelser og diskussioner i Det Etiske Råd er et flertal på 16 af rådets 17 medlemmer gudskelov nået frem til, at der er for meget på spil omkring vores grundlæggende menneskesyn til, at dødshjælp bør indføres i Danmark.

Og når jeg siger gudskelov, så skyldes det, at jeg er overbevist om, at en legalisering vil gøre, at de, der har det sådan, at de måske føler, at de er til

Den barmhjertige samaritaner, Niels Larsen Stevns

besvær, de vil pludselig kunne føle en tilskyndelse til at afslutte livet – for de vil da ikke være til besvær.

Men der er noget, der hedder retten til at være til besvær. Retten til at trænge sig på og bede om hjælp. Retten til at være til – som det menneske, du nu engang er.

Der er meget på spil. Ja, selve vores syn på livet og det at være menneske. Hvis regeringen indfører aktiv dødshjælp, vil der blive fjernet endnu et stykke kristen tænkning og arv fra vores samfund. En kristen tænkning, som forkynde, at mennesket har en uendelig og ukrænkelig iboende værdi – alene fordi det er skabt og er til.

Vi skal som Jesus opsøge dem, der ligger og erfarer, at de ikke har et menneske der kan hjælpe dem. Jesus gjorde ikke alle raske og fjernede al lidelse, da han gik her på jorden. Men ved at helbrede nogle mennesker – som nu denne mand, der har været syg i 38 år og har mistet alt håb, så viser Jesus os et glimt af, hvem Gud er. Gud er skabelsens og livets Gud. En Gud, der interesserer sig for det enkelte menneske. En Gud, der rækker ud og giver livshjælp.

”Omsorg indtil døden” – biskoppens nytårskur

Onsdag den 17. januar 2024 er stiftets præster inviteret til biskoppens nytårskur i Landemodesalen. Temaet er aktiv dødshjælp med titlen *Omsorg indtil døden*.

Samtlige af landets biskopper skrev den 27. oktober 2023 under på en fælles erklæring på baggrund af et politisk ønske om, at aktiv dødshjælp legaliseres i Danmark. I erklæringen fra biskopperne stod der bl.a., at en legalisering af dødshjælp kan medføre, at man kommer for mange skridt væk fra den værdsættelse af og omsorg for det enkelte menneskes liv, som hidtil har præget dansk lovgivning. Der kan være en risiko for, at det giver sårbare og syge mennesker en opfattelse af, at de ligger deres relationer og samfundet til last. Biskopperne lægger også vægt på, at det er en religiøs og eksistentiel erkendelse, at livet er en gave, givet i sammenhæng og forpligtelse over for andre mennesker, og at forgængeligheden er et vilkår. Livet igennem lider vi under det vilkår, at vi forfalder og skal dø. At gøre liv og død til det enkelte menneskes eget valg er en overanstrengelse af menneskets frie valg. Ud fra et kristent trosgrundlag er det svage og afmægtige liv også et værdigt liv.

Til biskoppens nytårskur er Janus Tarp, formand for ulykkespatientforeningen inviteret til at holde oplæg, og senere kommer også læge Hans Holmsgaard, der bl.a. vil drøfte, hvordan det er gået i de lande, hvor man har indført aktiv dødshjælp. Så hvor meget er et liv egentlig værd, og hvornår er det ikke noget værd?

Sara Horneman-Thielcke, sognepræst

Landsforeningen af Menighedsråd
holder valgworkshops til foråret

MENIGHEDSRÅDSVALG 2024

Hvorfor er det vigtigt at holde fast i medlemmer til menighedsrådet?

Som døbt er man automatisk medlem af folkekirken. Som medlem af et menighedsråd kan du være med til at skabe et fællesskab, et demokrati på sogneniveau, der bærer forkyndelsen om Verdens Frelser langt ind i andre sammenhænge.

Kirken er det hus, hvor der er højt til loftet i mere end én forstand, og hvor vi kan mødes om sorger og glæder. Kirken skal holdes i ordentlig stand til de kirkelige handlinger. Her samles vi

med minikonfirmander og de unge til konfirmation, og her bærer vi vores børn til dåb. Vi ærer vores døde med et gravsted på en pæn og ordentlig kirkegård, som menighedsrådet også tager sig af. Menighedsrådet kalder præsten. I samarbejde med organist, kirkesanger og graver sørger menighedsrådet for menighedens gudstjeneste. Lokale aktiviteter binder sognet sammen.

Sognet er organisatorisk også en del af provstiet og af stiftet. Her kan man møde de andre menighedsråd, indgå aftaler og drøfte kirkelige forhold. Dette lokale og regionale fællesskab

kan blive dit, når du vælger at lade dig stille op til menighedsrådsvalg i dit sogn eller pastorat.

Over hele landet kører en kampagne fra maj til september, hvor der er valgforsamling. De fleste menighedsråd vælges ved skriftlig hemmelig afstemning. Hold dig godt opdateret på www.menighedsraad.dk, som er Landsforeningens hjemmeside, og hvor I kan finde de lokale distriktsforeningers tilbud om valgworkshops.

**Bodil Therkelsen, formand for
stiftsrådet**

Magasinet Palladius

Et magasin om kirkeliv, tro og eksistens

Læs det på roskildestift.dk

Hvem skal have Palladius- priserne i 2024?

Palladiusprisen bliver uddelt til personer og grupper, som er indstillet for at have gjort en særlig indsats for kirkelivet i sognet, i provstiet eller i stiftet.

Vinderne modtager en Palladius-statuetten, en pris på 10.000 eller 5.000 kr. samt æren.

Er der mennesker, projekter, fællesskaber m.v., som du synes fortjener anerkendelse i form af årets Palladiuspris, så send din indstilling samt begrundelse til stiftet via e-mail mærket "Palladius" til kmros@km.dk.

Sidste frist for indstilling er den 15. februar.

Fra tilblivelsen af den nye Palladius-statuetten
på Holmegaards glasværk.
Motsatte side billeder fra Stiftsdagen 2023.

Nyt våbenskjold

Roskilde Stift har i år fået overrakt et nyt våbenskjold i forbindelse med afholdelsen af "Nordisk heraldisk konference" den 12. maj. Dagen begyndte med en gudstjeneste i domkirken og efterfølgende reception i Landemodesalen

O verrækkelsen af våbenskjoldet blev ledsaget af en tale af Anton Pihl:

Roskildes biskop Ulla Thorbjørn Hansen fik den 12. maj 2023 i forbindelse med en reception for heraldikere fra hele Norden et indrammet billede som gave: En ny tegning af Roskilde Stifts våben, som kendes helt tilbage fra middelalderen. Ronny Skov Andersen, som er kgl. våbenmaler og heraldisk konsulent ved Rigsarkivet, har tegnet stiftsvåbenet. Tegningen er en gave fra Societas Heraldica Scandinavica og Dansk Heraldisk Selskab og blev overrakt af Ronny Skov Andersen og Anton Pihl i forbindelse med den 12. Nordiske Heraldiske Konference, som blev afholdt i Roskilde 12.-14. maj 2023. Temaet for konferencen var "Heraldikken i kirken – Kirken i heraldikken".

Roskilde Stifts våben går tilbage til biskop Jakob Erlandsen og året 1251, hvor det er omtalt første gang, og det kan følges op gennem historien på biskoppernes segl og i udsmykningen af domkirken ude og inde. Farverne er også de historiske. På et blå våbenskjold er et gyldent kors belagt

med gyldne rosetter, tre vandret og tre lodret. De symboliserer, at Roskilde Domkirke er indviet til Treenigheden. Korset ligger på to gyldne nøgler, Sankt Peters nøgler. De er en reference til Sankt Lucius, som var pave og biskop i Rom i det 3. århundrede, og som i middelalderen blev æret som skytshelgen for Roskilde Stift. Bag våbenskjoldet ses en gylden bispestav.

Inden for heraldikken er den krumme bispestav, oprindeligt en hyrdestav, et symbol på biskoppens myndighed over stiftet. Andre danske stiftsvåbener har også en bispestav bag ved våbenskjoldet: f.eks. Helsingør, Viborg, Ribe og Haderslev stifter. I forbindelse med, at Ulla Thorbjørn Hansen blev biskop i 2022, gik Roskilde Stift over til igen at anvende bispeseglet med kors, rosetter og nøgler. Det anvendes nu på stiftets hjemmeside og som logo i mange sammenhænge. På bispekåben fra 1989, som blev designet af Ann-Mari Kornerup, ses også stiftets våbenmærke i guld på blå.

Stiftsvåbenet kan bruges af biskoppen, stiftsadministrationen og som symbol på hele Roskilde Stift.
/Dansk Heraldisk Selskab.

Biskop Ulla Thorbjørn Hansen, tegneren Ronny Skov Andersen, som er kgl. våbenmaler og heraldisk konsulent ved rigsarkivet og museumsinspektør Anton Pihl (som siden er blevet formand for landsforeningen af menighedsråd).

ANSÆTTELSE, AFSKED OG ORDINATIONER

2023

ANSÆTTELSE 2023

Daniella Anastasie Schilling
Roskilde Domsogn

Lenette Darling
Årby

Steffen Bjerre-Nielsen
Sankt Jørgensbjerg

Maria Rosted Smith
Haslev-Freerslev-Terslev

Cecilie Ahlmann Raabjerg
Vipperød

Stefan Lamhauge Hansen
Sct. Peders-Haurebjerg og Slagelse provsti

Christine Stig Tanderup
Solrød

Jennie Maria Davidsen
Pedersborg-Bromme

Frank Hestehauge
Syv-Ørsted-Dåstrup

Eva Smedegaard Juhl Eland
Jystrup-Valsølle

Helle Frimann Hansen
Vordingborg Pastorat

Jacob B. Møller
Beredskabspræst

Carsten Mulnæs
Lynge-Vester Broby

Pernille Lydeking Svenningsen
Undløse-Søndersted

Katrine Winkel Holm
Skt. Mikkel

Johan Tarp Dalsgaard
Hundige-Kildebrønde

Jeanette Normann Kastrup Henriksø
Langebæk Pastorat

Anne Mette Jørgensen
Rorup-Glim

Michael Hvistendahl Munch
Holsted

Karen Gjødesen
Himmelev

Sofie Frost Bondorf
Greve sogn og Greve-Solrød provsti

Marianne Lekven Agerholm
Ringsted sogn og Ringsted-Sorø provsti

Tobias Kjærulf
Stenmagle-Stenlille-Munke Bjerghy

Simone Nøhr Bille Strøbæk
Ringsted

Thomas Feddersen
Sankt Peders og Haurebjerg

Lars Lausten Mortensen
Roskilde Søndre

Karsten Flemming Thomsen
Hospicegården Filadelfia og Filadelfia-kirken

Karen Marie Bøggild
Jyllinge

Maria Louise Spillemos Christiansen
Fuglebjerg-Tjustrup-Haldagerlille

Birgitte Saltorp
Boeslunde

Jens Vollmer
Vigersted-Kværkeby

Rebecca Cecilie Hoffmann
Solrød

Mette Marie Ladekær Gräs
Rye-Kirke Sonnerup

Lars Vangslev
Osted-Allerslev

Marianne Pedersen
Haslev-Freerslev-Terslev

Birgitte Haahr
Butterup-Tuse

Anders Christiansen
Holsted

TJENESTEFRIHED UDEN LØN

Jacqueline Moustgaard Thiesen
Herfølge 24. juni 2023 – 1. juni 2024.

AFSKED 2023

Bjarke Pil Mørch
Boeslunde

Kaj Bollmann
Jyllinge

Bo Scharff
Haslev-Terslev-Freerslev

Lars Storm Kristensen
Jystrup-Valsøllille

Lars Poulsen
Ringsted-Sorø

Pia Abery Jacobsen
Sandby-Vrangstrup-Aversi-Tybjerg

Sarah Krøger Zeuthen
Roskilde Domsogn

Christine Pihl
Rønnebæk

Katrine Winkel Holm
Borup-Kimmerslev-Nr. Dalby

Karen Marie Bøggild
Sankt Peders Næstved

Marianne Pedersen
Sankt Jørgensbjerg

Lene Funder
Butterup-Tuse

Poul Damsgaard
Sct. Mikkel

Margrethe Brodthagen
Hospicegården Filadelfia

Torsten Dam-Jensen
Osted-Allerslev

Birgitte Johannesen
Fuglebjerg-Tystrup-Haldagerlille Pastorat

Marcus Greiner Hultberg
Raklev-Røsnæs

Niels Erik Jørgensen
Vemmelev-Hemmeshøj Pastorat

ORDINATIONER 2023

Daniella Anastasie Schilling
6. januar 2023 – Roskilde Domsogn

Lenette Darling.
6. januar 2023 – Årby

Steffen Bjerre-Nielsen
19. februar 2023 – Sankt Jørgensbjerg

Eva Smedegaard Juhl Eland
28. marts 2023 – Jystrup-Valsøllille

Jennie Maria Davidsen
28. marts 2023 – Pedersborg-Bromme

Frank Hestehauge
28. marts 2023 – Syv-Ørsted-Dåstrup

Maria Louise Spillemosen Christiansen
20. august 2023 – Fuglebjerg-Tystrup-Haldagerlille

Lars Lausten Mortensen
20. august 2023 – Roskilde Sønder

Rebecca Cecilie Hoffmann
20. august 2023 – Solrød

Charlotte Roel Adams
26. november 2023 – Store Heddinge

Ordination af Charlotte Roel Adams den 26. november i domkirken.

ROSKILDE PROVSTIER I TAL

JANUAR 2023

GREVE-SOLRØD

Kirkelig ligning 2024:	82.394.000
Antal sogne:	11
Antal pastorater:	9
Antal valgmenigheder:	0
Antal kirker:	14
Antal præster:	27
Antal medlemmer af folkekirken:	53.906
Kirkeskatteprocent:	Greve Kommune: 0,73% Solrød Kommune: 0,89%

HOLBÆK

Kirkelig ligning 2024:	93.709.541
Antal sogne:	24
Antal pastorater:	18
Antal valgmenigheder:	0
Antal kirker:	32
Antal præster:	43
Antal medlemmer af folkekirken:	55.729
Kirkeskatteprocent:	0,96%

KALUNDBORG

Kirkelig ligning 2024:	78.078.191 kr.
Antal sogne:	30
Antal pastorater:	14
Antal valgmenigheder:	1
Antal kirker:	37
Antal præster:	23
Antal medlemmer af folkekirken:	39.024
Kirkeskatteprocent:	1,01%

KØGE

Kirkelig ligning 2024:	87.338.543 kr.
Antal sogne:	15
Antal pastorater:	9
Antal valgmenigheder:	0
Antal kirker:	17
Antal præster:	21
Antal medlemmer af folkekirken:	45.759
Kirkeskatteprocent:	0,875%

LEJRE

Kirkelig ligning 2024:	50.255.184 kr.
Antal sogne:	17
Antal pastorater:	8
Antal valgmenigheder:	1
Antal kirker:	17
Antal præster:	13
Antal medlemmer af folkekirken:	21.322
Kirkeskatteprocent:	1,05%

ROSKILDE

Kirkelig ligning 2024:	131.713.723 kr.
Antal sogne:	17
Antal pastorater:	11
Antal valgmenigheder:	0
Antal kirker:	20
Antal præster:	32
Antal medlemmer af folkekirken:	65.508
Kirkeskatteprocent:	0,84%

NÆSTVED

Kirkelig ligning 2024:	130.784.25 kr.
Antal sogne:	40
Antal pastorater:	19
Antal valgmenigheder:	0
Antal kirker:	43
Antal præster:	37
Antal medlemmer af folkekirken:	67.061
Kirkeskatteprocent:	0,98%

SLAGELSE

Kirkelig ligning 2024:	98.453.993 kr.
Antal sogne:	41
Antal pastorater:	21
Antal valgmenigheder:	2
Antal kirker:	43
Antal præster:	32
Antal medlemmer af folkekirken:	61.045
Kirkeskatteprocent:	0,96%

ODSHERRED

Kirkelig ligning 2024:	49.755.080 kr.
Antal sogne:	13
Antal pastorater:	9
Antal valgmenigheder:	1
Antal kirker:	16
Antal præster:	16
Antal medlemmer af folkekirken:	26.219
Kirkeskatteprocent:	0,98%

STEGE-VORDINGBORG

Kirkelig ligning 2024:	69.897.550 kr.
Antal sogne:	27
Antal pastorater:	11
Antal valgmenigheder:	0
Antal kirker:	27
Antal præster:	20
Antal medlemmer af folkekirken:	35.028
Kirkeskatteprocent:	1,02%

RINGSTED-SORØ

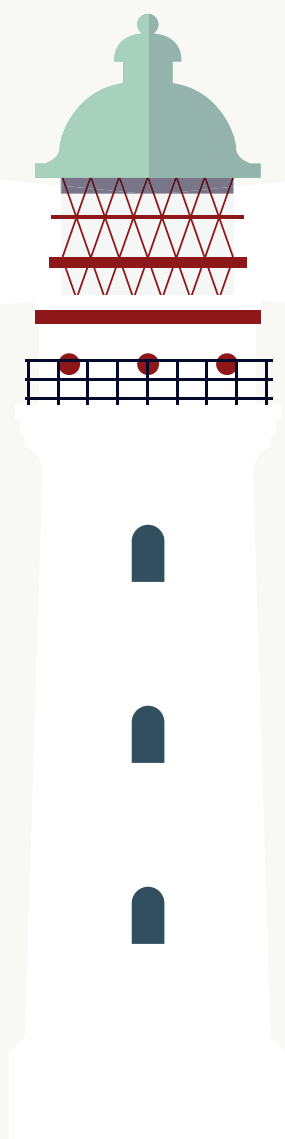
Kirkelig ligning 2024:	Ringsted: 51.580.861,22 kr. Sorø: 46.749.986,50 kr.
Antal sogne:	33
Antal pastorater:	15
Antal valgmenigheder:	0
Antal kirker:	35
Antal præster:	39
Antal medlemmer af folkekirken:	49.921
Kirkeskatteprocent:	0,95%

TRYGGEVÆLDE

Kirkelig ligning 2024:	Faxe Kommune: 61.566.772kr. Stevns Kommune: 40.945.146 kr.
Antal sogne:	37
Antal pastorater:	16
Antal valgmenigheder:	1
Antal kirker:	37 + 1 valgmenighedskirke
Antal præster:	24
Antal medlemmer af folkekirken:	47.369
Kirkeskatteprocent:	Faxe Kommune: 1,08% Stevns Kommune: 1,10%

ROSKILDE STIFT I TAL

JANUAR 2023

Indbyggere:
749.705

Medlemmer af folkekirken:
568.549

Medlemsprocent:
75,8 procent

5.093 blev døbt

6.189 blev konfirmeret

1.545 par blev viet

6.486 blev bisat eller begravet

1.464 allerede døbte melder sig ind i folkekirken

1.467 meldte sig ud af folkekirken

Kilde: Danmarks Statistik

12 provstier

305 sogne

227 menighedsråd

339 kirker

260 normerede årsværk (præstestillinger)

16 ansatte i stiftsadministrationen

5.480 kvadratkilometer

Kilde: provsti.dk

Brug konsulenterne

Hvis I mangler kyndig vejledning, når det fx gælder tjenesteboligen, kirkegård eller energien, så er der hjælp at hente i stiftet. Her følger et kig på den statslige samt folkekirkens konsulentordning.

Nationalmuseet Kirkekonsulenterne

☎ 4120 6121 @ kirkekonsulenter@natmus.dk

Akademiraadets Udvalg for Kirkekunst

☎ 3374 4910 @ info@akademiraadet.dk

Kirkegårds konsulent

Landskabsarkitekt MDL

Karin Nygaard Corfitzen

☎ 2973 1640 @ knc@opland.eu

Orgelkonsulent

Fhv. domorganist Kristian Olesen

☎ 2076 0732 @ krolesen@gmail.com

Klokkekonsulent

Organist, klokkenist Per Rasmus Møller

☎ 2380 4428 @ prm@km.dk.

Varme-, energi- og klimakonsulent

Civilingeniør Poul Klenz Larsen

☎ 2015 3530 @ kvek@outlook.dk

Bygnings konsulent for landbrug

Karl-Åge Hornshøj Poulsen

☎ 2118 5981 @ khp@vkst.dk

Kgl. Bygningsinspektør

Gitta Hammer, Erik Arkitekter A/S

☎ 4214 7037 @ gh@erik.dk

Bygnings konsulent for tjenesteboliger mv.

Arkitekt MAA Michael Madsen

☎ 5993 1900 @ mm@arkma.dk

ROSKILDE STIFT